

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

Evidenčné číslo: 103002/I/2025/36124048425518340

ZHODNOTENIE VYKAZOVANIA ASPEKTOV
UDRŽATELNOSTI ESRS E1 A ESRS E2 V KONKRÉTNÝCH
PODMIENKACH VYBRANEJ ÚČTOVNEJ JEDNOTKY

Diplomová práca

2025

Bc. Ďuriníková Silvia

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA HOSPODÁRSKEJ INFORMATIKY

ZHODNOTENIE VYKAZOVANIA ASPEKTOV
UDRŽATEĽNOSTI ESRS E1 A ESRS E2 V KONKRÉTNÝCH
PODMIENKACH VYBRANEJ ÚČTOVNEJ JEDNOTKY
Diplomová práca

Študijný program: Účtovníctvo a audítorstvo
Študijný odbor: Ekonómia a manažment
Školiace pracovisko: Katedra účtovníctva a audítorstva
Vedúca záverečnej práce: doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD.

Bratislava 2025

Bc. Ďuriníková Silvia

Abstrakt

ĎURINÍKOVÁ, Silvia: *Zhodnotenie vykazovania aspektov udržateľnosti ESRS E1 a ESRS E2 v konkrétnych podmienkach vybranej účtovnej jednotky*. – Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta hospodárskej informatiky; Katedra účtovníctva a audítorstva. Vedúci záverečnej práce: doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. Bratislava: FHI EU, 2025, 76 s.

Záverečná práca spočíva v analýze a zhodnotení praktického uplatnenia štandardov ESRS E1 a ESRS E2. Hlavným cieľom je preskúmať a zhodnotiť, do akej miery a akým spôsobom boli tieto dva štandardy implementované v konkrétnej účtovnej jednotke, pričom dôraz je kladený na identifikáciu silných a slabých stránok tejto implementácie. Hodnoteným obdobím je účtovné obdobie 2023. Práca je rozdelená do 3 hlavných kapitol, obsahuje 30 tabuliek, 1 graf, 1 schému, 1 obrázok a 1 prílohu. Prvá kapitola sa zaoberá ako dôležitosťou vykazovania podľa štandardov ESRS E1 a ESRS E2, tak aj ich definíciami, cieľmi a požiadavkami, podľa ktorých by mala účtovná jednotka postupovať. Druhá kapitola predstavuje ciele a metodiky vybrané na dosiahnutie zámeru záverečnej práce. Posledná kapitola je venovaná samotnej analýze vykazovania aspektov udržateľnosti podľa štandardov ESRS E1 a ESRS E2 vo vybranej účtovnej jednotke. Výsledkom riešenia sú silné a slabé stránky takéhoto vykazovania a odporúčania na zlepšenie aplikácie týchto štandardov.

Kľúčové slová: vykazovanie aspektov udržateľnosti, štandardy ESRS E1 a ESRS E2, zhodnotenie požiadaviek

Abstract

ĎURINÍKOVÁ, Silvia: *An assessment of the reporting of the sustainability aspects of ESRS E1 and ESRS E2 in the specific circumstances of the selected accounting entity.* – University of Economics in Bratislava. Faculty of Economic Informatics; Department of Accounting and Auditing. – Thesis supervisor: doc. Ing. Miriama Blahušiaková, PhD. Bratislava: FHI EU, 2025, 76 p.

The final work consists in the analysis and evaluation of the practical application of ESRS E1 and ESRS E2 standards. The main objective is to examine and evaluate to what extent and in what way these two standards have been implemented in a particular entity, with an emphasis on identifying the strengths and weaknesses of this implementation. The period assessed is the accounting period 2023. The thesis is divided into 3 main chapters, contains 30 tables, 1 graph, 1 diagram, 1 figure and 1 appendix. The first chapter discusses both the importance of reporting under ESRS E1 and ESRS E2 and their definitions, objectives and requirements that an entity should follow. The second chapter presents the objectives and methodologies chosen to achieve the thesis objective. The last chapter is devoted to the actual analysis of the reporting of sustainability aspects according to ESRS E1 and ESRS E2 in the selected entity. As a result of the solution, the strengths and weaknesses of such reporting and recommendations to improve the application of these standards are discussed.

Keywords: sustainability reporting, ESRS E1 and ESRS E2, assessment of requirements

Obsah

Zoznam tabuliek, obrázkov, grafov, schém a príloh	7
Úvod	9
1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí.....	10
1.1 Dôležitosť vykazovania udržateľnosti	10
1.2 Európske štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti.....	12
1.3 Vykazovanie informácií o udržateľnosti v súlade so štandardom ESRS E1 – Zmena klímy	18
1.3.1 Ciele vykazovania podľa ESRS E1	19
1.3.2 Základné požiadavky ESRS E1	20
1.4 Vykazovanie informácií o udržateľnosti v súlade so štandardom ESRS E2 - Znečisťovanie	26
1.4.1 Ciele vykazovania podľa ESRS E2	27
1.4.2 Základné požiadavky ESRS E2	28
2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania	32
3 Výsledky práce a diskusia	35
3.1 Všeobecné zhodnotenie Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE	35
3.2 Zhodnotenie ESRS E1 – Zmena klímy.....	36
3.2.1 Zhodnotenie požiadavky E1-1	36
3.2.2 Zhodnotenie požiadavky E1-2	41
3.2.3 Zhodnotenie požiadavky E1-3	43
3.2.4 Zhodnotenie požiadavky E1-4	47
3.2.5 Zhodnotenie požiadavky E1-5	49
3.2.6 Zhodnotenie požiadavky E1-6.....	51
3.2.7 Zhodnotenie požiadavky E1-9	54
3.3 Zhodnotenie ESRS E2 – Znečisťovanie	56
3.3.1 Zhodnotenie požiadavky E2-1	57

3.3.2	Zhodnotenie požiadavky E2-2	59
3.3.3	Zhodnotenie požiadavky E2-3	61
3.3.4	Zhodnotenie požiadavky E2-4	63
3.3.5	Zhodnotenie požiadavky E2-6	67
3.4	Vyhodnotenie vykazovania podľa ESRS E1 a ESRS E2 v Skupine ZSE	67
Záver		69
Zoznam použitej literatúry		71

Zoznam tabuliek, obrázkov, grafov, schém a príloh

Tabuľka č. 1 Rozdelenie štandardov ESRS	16
Tabuľka č. 2 Členenie ESRS E1 – Zmena klímy	18
Tabuľka č. 3 Požiadavky na zverejňovanie ESRS E1	21
Tabuľka č. 4 Členenie ESRS E2 – Znečisťovanie	27
Tabuľka č. 5 Požiadavky na zverejňovanie podľa ESRS E2	29
Tabuľka č. 6 Skupina ZSE	33
Tabuľka č. 7 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-1	37
Tabuľka č. 8 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-1	41
Tabuľka č. 9 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-2	42
Tabuľka č. 10 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-2	43
Tabuľka č. 11 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-3	44
Tabuľka č. 12 Vyčíslenie indexu SAIDI a indexu SAIFI	45
Tabuľka č. 13 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-3	46
Tabuľka č. 14 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-4	47
Tabuľka č. 15 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-4	49
Tabuľka č. 16 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-5	49
Tabuľka č. 17 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-5	51
Tabuľka č. 18 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-6 ...	52
Tabuľka č. 19 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-6	53
Tabuľka č. 20 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-9	54
Tabuľka č. 21 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-9	56
Tabuľka č. 22 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E2-1	57
Tabuľka č. 23 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E2-1	59
Tabuľka č. 24 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E2-2	59
Tabuľka č. 25 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E2-2	61
Tabuľka č. 26 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E2-3	61
Tabuľka č. 27 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E2-3	63
Tabuľka č. 28 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E2-4	63
Tabuľka č. 29 Celkové zdroje znečistenia Skupiny ZSE za rok 2023	65
Tabuľka č. 30 Údaje o súhrnných emisiách Skupiny ZSE za rok 2023	65
Tabuľka č. 31 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E2-4	66

Obrázok č. 1 Investície Skupiny ZSE	39
Graf č. 1 Podiel investície v spoločnostiach ZSD a VSD	40
Schéma č. 1 Ciele Skupiny ZSE na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050. ..	38
Príloha č. 1 Rozdelenie tematických štandardov	74

Úvod

Téma o udržateľnosti sa v súčasnosti stáva jedným z kľúčových faktorov ovplyvňujúcich nielen spoločnosť, ale aj podnikateľské prostredie. Finančná stránka podniku je síce stále dôležitá, avšak čoraz viac sa zdôrazňuje jeho prístup k životnému prostrediu. Zodpovedné podnikanie, či environmentálna transparentnosť sú už neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia účtovných jednotiek zo strany regulátorov, investorov, zákazníkov alebo iných zainteresovaných strán. Spôsob, akým podnik túto problematiku rieši, sa stáva predmetom analýzy hodnotenia jeho prístupu k spoločenskej zodpovednosti.

Rastúce požiadavky na zodpovedné podnikanie vedú podnik k tomu, aby otvorene informoval o svojom vplyve na životné prostredie. Už nestačí len ukázať, koľko podnik zarobil, dôležité je aj to, akým spôsobom to dosiahol. Firma, ktorá sa snaží myslieť na budúcnosť, investuje do rôznych ekologických riešení, minimalizuje svoj dopad na životné prostredie a zavádza inovácie, sa stáva nielen úspešná, ale aj udržateľná. Toto všetko hrá významnú rolu pri rozhodovaní investorov alebo zákazníkov, ktorí dávajú prednosť podniku s jasnou víziou.

Na zabezpečenie toho, že účtovná jednotka bude podávať jasné a jednotné údaje o svojom vplyve na životné prostredie, spoločnosť a okolie, v ktorom pôsobí, vznikli Európske štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti (angl. European Sustainability Reporting Standards, ESRS). Tieto štandardy pomáhajú podniku k správne vykazovaniu informácií o udržateľnosti, napríklad patrí k nim štandard ESRS E1 zaoberajúci sa zmenou klímy a minimalizovaním emisií do ovzdušia, či štandard ESRS E2 venovaný znečisťovaniu.

Zámerom záverečnej práce je analýza zameraná na zhodnotenie uplatnenia ESRS E1 a ESRS E2 v konkrétnej účtovnej jednotke aj napriek skutočnosti, že v analyzovanom účtovnom období ešte účtovné jednotky nemali povinnosť ESG vykazovania podľa ESRS. Cieľom je preskúmať a zhodnotiť, do akej miery a akým spôsobom boli tieto dva štandardy implementované v konkrétnej účtovnej jednotke, pričom dôraz je kladený na identifikáciu silných a slabých stránok tejto implementácie. Účelom je navrhnúť riešenie, ktoré by malo pomôcť k lepšej a presnejšej aplikácii štandardov za účelom dosiahnutia transparentného a porovnateľného vykazovania informácií o udržateľnosti.

Diplomová práca vychádza zo stavu legislatívy k 28. februáru 2025.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

V dnešnej dobe čelíme rôznym komplexným globálnym výzvam, ako sú napríklad klimatické zmeny, vyčerpanie prírodných zdrojov, či sociálne nerovnosti. Z toho dôvodu sa do popredia dostáva koncept udržateľnosti, ktorý rieši úlohu vykazovania a implementácie udržateľnosti v podnikoch.

S narastajúcim záujmom verejnosti, investorov a predovšetkým regulátorov o udržateľný rozvoj sú spoločnosti nútené sa zaoberať nielen ekonomickými výsledkami, ale aj dopadom na životné prostredie a spoločnosť. V tejto súvislosti sa vykazovanie udržateľnosti zameriava na predkladanie presných informácií o činnostiach podniku, pričom sú na to stanovené štandardy, ktoré sú podniky povinné dodržiavať.

1.1 Dôležitosť vykazovania udržateľnosti

Udržateľnosť a udržateľný rozvoj sú pojmy, ktoré sa v posledných rokoch stali kľúčovými v oblasti globálnych politík, podnikania a spoločenskej zodpovednosti. Ako sa dočítame aj v článku od Unilever (2023), pod udržateľnosťou môžeme chápať schopnosť existovať, rozvíjať sa a hlavne prosperovať bez toho, aby sme neohrozili základné ekonomické, prírodné a spoločenské systémy, na ktorých je naše fungovanie závislé. V praxi ide teda o dosahovanie rovnováhy medzi potrebami ľudí a ochranou životného prostredia. Z tohto dôvodu sa vykazovanie nefinančných informácií o udržateľnosti stáva neoddeliteľnou súčasťou každého podnikania. Zatiaľ čo v minulosti sa podniky zameriavali na svoje finančné výsledky, dnes sa od nich očakáva zodpovedný prístup k životnému prostrediu a spoločnosti.

S príchodom povedomia o dôležitosti udržateľného rozvoja a samotnej udržateľnosti sa zaviedli jednotné štandardy, ktorých hlavnou podstatou je podniky usmerniť v otázkach týkajúcich sa informácií a spôsobu vykazovania v tejto oblasti. Normy súvisiace s udržateľnosťou sú nástrojom pre firmy, ale predovšetkým dôležitým prvkom pri ochrane životného prostredia, spoločnosti a celkového vplyvu na našu planétu.

Detailné vykazovanie aspektov udržateľnosti prináša so sebou mnoho výhod. Medzi hlavné by sme mohli zaradiť zmierňovanie klimatických zmien, a ako uvádza Balgová (2024) na jeho dosiahnutie je potrebné, aby sa využívali obnoviteľné zdroje energie alebo sa zredukovala tvorba emisií skleníkových plynov.

Podľa Európskeho parlamentu (2023) pozitívny účinok na klimatické zmeny má aj ochrana samotných lesov, pretože tie sú prirodzeným zásobovateľom uhlíka a kľúčom k regulácii klímy. Udržateľným prístupom podniky ochraňujú biodiverzitu, ktorá je

zaťažená z dôvodu zmien vo využívaní pôdy, ako je napríklad urbanizácia a odlesňovanie. Zachovanie biodiverzity má významnú hodnotu v tom, že ponúka čistý vzduch, vodu, pôdu a množstvo iných vecí. Preto firmy vďaka zavedeniu udržateľných postupov do svojho podnikania minimalizujú tento negatívny vplyv na spoločnosť, ekonomiku a samotné ľudské zdravie. V tomto kontexte snaha podnikov o udržateľný rozvoj zohráva kľúčovú úlohu aj pri zlepšovaní kvality nášho života, pretože čistejší vzduch a voda majú pozitívny účinok na naše zdravie. Ochrana životného prostredia a zmeny v ňom podporia udržateľné poľnohospodárske praktiky, ktoré prosperujú pôde, čím sa zabezpečí produkcia kvalitnejších potravín. Podľa stratégie „z farmy na stôl“ ešte z roku 2020 sa týmto spôsobom posunie súčasný potravinový systém Európskej únie (ďalej aj EÚ) smerom k udržateľnému modelu (Európska rada, Rada Európskej únie, 2025).

V neposlednom rade takéto vykazovanie udržateľnosti prináša nové perspektívy v podobe ekonomického rozvoja. Prechod na udržateľnú ekonomiku výrazne pomôže k vývoju nových technológií, tvorbe nových pracovných možností, ale hlavne zabezpečí lepšiu odolnosť samotnej ekonomiky.

Ako už bolo spomenuté, dodržiavanie štandardov zaoberajúcich sa vykazovaním udržateľnosti má veľmi zásadný vplyv ako na planétu, tak aj na samotný podnik. Z tohto dôvodu by sa firmy mali na vykazovanie aspektov udržateľnosti pozeráť z pozitívnej stránky, ako na nové možnosti prinášajúce im úžitky. K hlavným by sme podľa Husain (2024) mohli zaradiť:

- **Lepšia reputácia a dôvera** - vďaka vykazovaniu aspektov udržateľnosti firma zvyšuje a preukazuje svoju transparentnosť a zodpovednosť, čím sa stáva viac zaujímavá pre investorov, zákazníkov, či verejnosti. Takýto prístup jej zabezpečí nielen dôveru a reputáciu, ale aj pozitívnu reputáciu medzi zákazníkmi, investormi, či inými zainteresovanými stranami.
- **Nadobúdanie finančných zdrojov a investícií** – vzhľadom na to, že investori pri rozhodovaní o investíciách čoraz viac prihliadajú na ESG faktory, spoločnosti, ktoré vykazujú informácie o udržateľnosti môžu ľahšie prilákať viac kapitálu.
- **Lepšie riadenie rizík** - pri včasnej identifikácii rizík a ich správnom riadení z hľadiska environmentálnej, sociálnej a riadiacej oblasti je podnik schopný predchádzať rôznym potenciálnym problémom, alebo aspoň zabezpečiť menší dopad na svoju podnikateľskú činnosť. Rovnako vie podnik identifikovať svoje silné a slabé stránky, vďaka ktorým sa vie v tejto oblasti zlepšiť.

- **Nárast angažovanosti zamestnancov** - pozornosť o udržateľné podnikanie nejde len zo strany verejnosti, investorov či regulátorov o udržateľný rozvoj, ale aj zo strany zamestnancov. Tí sú viac motivovaní a angažovaní, keď sú súčasťou podniku, ktorý má zodpovedné správanie k životnému prostrediu a spoločnosti.
- **Konkurenčná výhoda** - podniky, ktoré sa zaujímajú o problematiku udržateľnosti dokážu prilákať nových zákazníkov preferujúcich ekologické produkty, či produkty šetrné k životnému prostrediu, čím sa odlišia od svojej konkurencie. Týmto prístupom si zabezpečia ako konkurenčnú výhodu, tak aj posilnenie značky, či rast a stabilitu na trhu.
- **Lepšie rozhodovacie procesy** - nefinančné vykazovanie o udržateľnosti je veľkou pomocou aj v súvislosti s manažmentom podniku, ktorý vďaka takýmto údajom dokáže lepšie rozhodovať, plánovať alebo prispôbovať sa zmenám.
- **Podpora inovácií** - pri plnení noriem sú podniky motivované nájsť nové spôsoby a riešenia na zníženie svojho environmentálneho dopadu. Takýto prístup ich vedie k vývoju nových technológií a postupov. Výsledkom toho je, že spoločnosti sa stávajú nielen inovatívnymi, ale aj efektívnymi, pretože sú flexibilné a schopné rýchlo sa adaptovať na zmeny trhu.

Všeobecne môžeme povedať, že štandardy, ktoré sa zaoberajú vykazovaním aspektov udržateľnosti, prinášajú so sebou mnoho výhod. Avšak okrem týchto výhod existujú aj iné, o ktorých píše aj Koskela (2023), ku ktorým patrí napríklad nárast spokojnosti a lojality zákazníkov, lepšie prispôbenie sa meniacim požiadavkám trhu, zníženie reputačného rizika alebo budovanie dobrej vôle. Všetky tieto výhody ukazujú, že téma udržateľnosti sa nestala len súčasným trendom, ale kľúčovým nástrojom podporujúcim environmentálnu a sociálnu hodnotu firiem. Z tohto dôvodu sa kladie dôraz na investovanie podnikov do implementácie a vykazovania udržateľnosti, čím sa zabezpečí lepšia udržateľná budúcnosť.

1.2 Európske štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti

Ako už bolo spomenuté, z dôvodu narastajúcich výziev týkajúcich sa životného prostredia a sociálnej oblasti sa udržateľnosť stala kľúčovou témou v podnikateľskom svete. Významnú úlohu v tejto súvislosti zohráva Európska poradná skupina pre finančné vykazovanie (ďalej aj EFRAG), súkromné združenie podporované Európskou komisiou, založené v roku 2001 za účelom slúženia verejnému záujmu. Neskôr s príchodom legislatívneho návrhu, *Smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2022/2464 zo 14.*

decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES, smernica 2006/43/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov (ďalej aj CSRD) v roku 2021, Európska komisia prišla s požiadavkami na vykazovanie správ založených na perspektíve dvojitej významnosti, čo znamená, že firmy vyhodnotia nielen to, ako zmeny prijaté v súvislosti s udržateľným správaním ovplyvňujú ich podnikanie, ale aj to ako ich podnikanie vplýva na životné prostredie.

V tomto kontexte sa EFRAG v roku 2022 rozhodla obohatiť svoje poslanie o poskytnutie technického poradenstva Európskej komisii v rámci CSRD, ktorého hlavný účel bolo zostaviť návrh európskych noriem pre zostavovanie Správ o udržateľnosti. Následkom čoho bol v roku 2023 prijatý prvý súbor **Európskych štandardov vykazovania informácií o udržateľnosti**.

Aj napriek tomu, že sú nariadenia ESRS a CSRD medzi sebou prepojené, ich úlohy nie sú totožné. Zatiaľ, čo sa CSRD venuje tomu, aby spoločnosti poskytovali informácie o svojom udržateľnom podnikaní, ESRS uvádzajú presné špecifiká o tom, ako majú byť tieto informácie vykázané. Inak povedané, ESRS predstavujú detailný opis procesu vykazovania aspektov udržateľnosti (Denkstatt, 2023; Efrag, n.d.).

Primárnym dôvodom zavedenia takýchto pravidiel Európskou komisiou bolo zabezpečenie väčšieho dohľadu nad činnosťami podnikov súvisiacimi s danou problematikou, s ktorou sa priamo viaže aj súbor noriem ESG (angl. Environmental, Social and Governance, t. j. environmentálne, sociálne a riadiace kritéria) zhrnuté v ESRS. Vykazovanie podľa ESRS by malo zachytiť dopad ako na životné prostredie (E), tak aj na zamestnancov a klientov (S) a na riadenie spoločnosti (G) – teda na aspekty správy a riadenia (Green Talk, 2023).

Štandardy ESRS sú podrobne definované v rámci *Delegovaného nariadenia komisie (EÚ) 2023/2772 z 31. júla 2023, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti* (ďalej aj „Delegované nariadenie (EÚ) 2023/2772). V súlade s týmto Delegovaným nariadením (EÚ) 2023/2772 je cieľom ESRS stanoviť také informácie o udržateľnosti vykazované podnikom, ktoré sú postavené na jeho dôležitých vplyvoch, rizikách a príležitostiach v kontexte s udržateľnosťou vo vyššie spomínaných oblastiach.

V prípade, ak podniku vznikne podľa CSRD povinnosť vykazovania informácií o udržateľnosti, je povinný tieto informácie vykazovať v súlade so štandardmi ESRS, ktoré sú definované v Delegovanom nariadení (EÚ) 2023/2772.

EFRAG na podporu uplatňovania ESRS a CSRD v praxi vydal implementačné príručky, ktoré by mali uľahčiť proces vykazovania a poskytnúť návod, ako postupovať:

- **IG 1: Pokyny na implementáciu hodnotenia významnosti** – hodnotenie významnosti vplyvov, rizík a príležitostí, ktorým podnik čelí, zohráva veľkú úlohu v rámci vykazovania udržateľnosti. Všetky potrebné informácie pre takéto zverejňovania, ako aj údaje o finančnej, či dvojitej významnosti, nájde podnik v tomto návode (Efrag, 2024).
- **IG 2: Návod na implementáciu hodnotového reťazca** – určuje požiadavky, ktoré sú potrebné pre hodnotový reťazec, ako aj zásady, opatrenia a ciele. Súčasťou sú aj často kladené otázky a mapa hodnotového reťazca sumarizujúca dôsledky takéhoto reťazca (Efrag, 2024).
- **IG 3: Zoznam údajových bodov ESRS** - v rámci ESRS sú určené požiadavky, podľa ktorých sa podnik riadi. Každá takáto požiadavka sa ďalej skladá z jedného alebo viacerých takzvaných údajových bodov, ktoré obsahujú podrobnejší opis jednotlivých aspektov požiadaviek na zverejnenie. V tomto zozname sú údajové body predkladané do formátu Excelu (Efrag, 2024).

Ako uvádza Efrag (2024), tieto implementačné príručky nie sú súčasťou samotných ESRS, ale sú určené ako podporné nástroje na zjednodušenie procesu vykazovania a jeho zosúladenie s požiadavkami.

Povinnosť vykazovania bude zavedená postupne pre účtovné jednotky postupujúce podľa CSRD od roku 2025 za vykazované účtovné obdobie 2024 na etapy (Molnár, 2025):

- v prvom rade sa implementácia týchto pravidiel dotkne **subjektov verejného záujmu**, ktorých počet zamestnancov je viac ako 500,
- o rok neskôr sa k nim pridajú **veľké účtovné jednotky** spĺňajúce aspoň dve z troch kritérií: ich obrat musí presahovať 50 miliónov eur, majetok 25 miliónov eur a počet zamestnancov 250,
- povinnosť vykazovania sa dotkne aj **malých a stredne veľkých podnikov** emitujúcich cenné papiere, s ktorými podnikajú na burze v Európskej únii. Tieto účtovné jednotky budú mať dostatok priestoru naštudovať si spomínané štandardy, pretože zverejnenia vydajú až v roku 2027 za účtovné obdobie 2026,

- záväzku voči vykazovaniu udržateľného podnikania sa v roku 2029 za účtovné obdobie 2028 nevyhnú ani **spoločnosti pôsobiace v tretích krajinách**, ktorých obrat v rámci Európskej únie prevýši sumu 150 miliónov eur .

Môžeme povedať, že vykazovanie nefinančných informácií vo výročných správach bolo súčasťou takmer každého podniku ešte pred zavedením štandardov týkajúcich sa udržateľnosti. Dôvodov na takýto krok mohlo byť niekoľko. Medzi najbežnejšie zaradujeme zvýšenie transparentnosti a získanie konkurenčnej výhody na trhu. Avšak s príchodom štandardov zaoberajúcich sa udržateľným rozvojom nastala pre účtovné jednotky nutnosť zverejňovania údajov na rovnakej úrovni. Takýto prístup sa vyžaduje aj pri vykazovaní informácií o udržateľnosti v súlade s ESRS, na základe ktorých sa zabezpečí jednotný spôsob tohto vykazovania. Súčasťou tohto procesu je aj používanie jednotného elektronického formátu výročnej správy na zabezpečenie jednoduchšej porovnateľnosti medzi podnikmi. Okrem toho správnosť a spoľahlivosť uvedených informácií v Správe o udržateľnosti musí byť overená štatutárnym audítorom.

Povinnosť vykazovania informácií o udržateľnosti, či o spoločenskej zodpovednosti prináša so sebou aj novela zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon o účtovníctve). Novela nadobudla účinnosť 1. júna 2024 a jej cieľom bolo bližšie špecifikovať informácie o udržateľnom vykazovaní, ktoré musia byť podnikom zohľadnené. Týmto významným krokom sa zabezpečila harmonizácia s požiadavkami CSRD a ESRS.

Okrem zákona o účtovníctve bol novelizovaný aj zákon č. 423/2015 Z. z. o štatutárnom audite v znení neskorších predpisov (ďalej aj zákon o štatutárnom audite), ktorý rozširuje pôsobnosť audítorov v oblasti udržateľnosti.

Keď sa bližšie pozrieme na Delegované nariadenie (EÚ) 2023/2772, zistíme, že ESRS tvoria skupinu záväzných pravidiel skladajúcich sa z 12 štandardov, ktoré vychádzajú z pilierov ESG. Prvé dva štandardy sa radia do kategórie prierezových, známych aj pod kategóriou všeobecných. Ďalších päť sa zameriava na životné prostredie, štyri na sociálnu oblasť a posledný sa venuje zodpovednosti riadenia podniku a samotnému obchodnému správaniu. V tabuľke č. 1 je uvedené členenie ESRS.

Tabuľka č. 1 **Rozdelenie štandardov ESRS**

Prierezové štandardy	Tematické štandardy		
Všeobecné štandardy	Environmentálne štandardy	Sociálne štandardy	Štandardy v oblasti správy a riadenia
ESRS 1 Všeobecné požiadavky	ESRS E1 Zmena klímy	ESRS S1 Vlastná pracovná sila	ESRS G1 Obchodné správanie
ESRS 2 Všeobecné zverejnenia	ESRS E2 Znečisťovanie	ESRS S2 Pracovníci v hodnotovom reťazci	
	ESRS E3 Vodné a morské zdroje	ESRS E3 Ovplyvnené spoločenstvá	
	ESRS E4 Biodiverzita a ekosystémy	ESRS S4 Spotrebitelia a koncoví používatelia	
	ESRS E5 Využívanie zdrojov a obehové hospodárstvo		

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Delegované nariadenie (EÚ) 2023/2772

Podľa tabuľky č. 1 sa ESRS delia do dvoch hlavných kategórií, na prierezové a tematické štandardy. K týmto dvom skupinám sa pripravujú aj odvetvové štandardy, ktoré sú určené pre všetky firmy v danom odvetví. Podstatou tejto odvetvovej kategórie je analýza významných vplyvov, rizík a príležitostí podnikov sústreďujúcich sa na konkrétny sektor, vzhľadom na to, že nie sú dostatočne pokryté tematickými štandardmi. Tieto štandardy sú považované za štandardy s vysokým stupňom porovnateľnosti a štandardy pokrývajúce široké spektrum tém, pričom sa sústreďujú na tie najdôležitejšie pre dané odvetvie. Pri prierezových a tematických štandardoch ide o odvetvovo neutrálne, pričom sú platné pre všetky podniky, nezávisle od odvetvia, v ktorom pôsobia (Moscariello, 2024).

Skupinu prierezových štandardov tvorí **ESRS 1 Všeobecné požiadavky** a **ESRS 2 Všeobecné zverejnenia**. Podstatou ESRS 1 je vysvetliť štruktúru uplatňujúcu sa vo všetkých štandardoch súboru ESRS spolu s konvenciami tvorby textov a základných konceptov. Navyše sa sústreďuje na vymedzenie základných požiadaviek, ktorými sa budú

musieť podniky riadiť pri príprave a prezentácií udržateľných informácií. Naopak pri ESRS 2 sa kladie dôraz na požiadavky súvisiace so zverejňovaním informácií. Tieto údaje budú podniky publikovať na základe ich podnikateľskej činnosti, kde zohľadnia všetky významné aspekty udržateľnosti.

Významnú skupinu z kategórií ESRS tvorí tematická, zaoberajúca sa témou udržateľnosti, ktorá je zo všetkých najrozsiahlejšia. V súvislosti s osobitnými požiadavkami sú tematické ESRS prepojené s prierezovými ESRS 1 a ESRS 2, pretože tie ich dopĺňajú. Tieto druhy štandardov sú zložené z rôznych tém, podtém a v niektorých prípadoch aj z čiastkových podtém. Podrobné rozdelenie je znázornené v prílohe č. 1.

Na základe prílohy č. 1 môžeme zhodnotiť, že štruktúra ESRS je veľmi rozsiahla. Takéto komplexné členenie poskytuje podnikom podrobnejší pohľad, na základe ktorého by mali zvážiť jednotlivé aspekty udržateľnosti podľa ich významnosti. V prípade, ak dospejú k záveru, že v zozname sa nachádza významný aspekt udržateľnosti, musia dodržať pravidlá týkajúce sa požiadaviek zverejňovania podľa ESRS pre jeho vykávanie.

Novinku v rámci posudzovania vplyvov zohráva koncept dvojitej významnosti, ktorý sa orientuje na dva smery, na významnosť vplyvu a finančnú významnosť. Celkovo platí, že pri posudzovaní aspektov udržateľnosti podľa ich vplyvu, zohráva úlohu mnoho faktorov, napríklad samotný dopad podnikateľskej činnosti na okolie, ktorý by sa mal posudzovať z významnej skutočnej, významnej potenciálnej, pozitívnej a negatívnej stránky.

Tak ako každá činnosť, tak aj stanovenie významnosti vplyvu sa riadi určitým postupom, na základe ktorého podnik určí takúto významnosť. Pri skutočnom negatívnom vplyve sa firmy sústreďujú na jeho závažnosť, avšak musia v nej zvážiť mieru, rozsah a nenapraviteľný charakter dopadu. Naopak, pri potenciálnych negatívnych vplyvoch sa nezohľadňuje len závažnosť dopadu, ale aj jeho pravdepodobnosť. Navyše, ak podnik posudzuje potenciálny negatívny vplyv na ľudské práva, je závažnosť vplyvu uprednostňovaná. Významnosť z hľadiska pozitívnych vplyvov sa zakladá na miere a rozsahu pre skutočné dopady, pre potenciálne aj na pravdepodobnosti. Všetky tieto hodnotenia je zároveň potrebné zohľadniť ako z krátkodobého, tak aj zo strednodobého a dlhodobého časového horizontu.

Zohľadnenie významnosti aspektov udržateľnosti z finančnej stránky je úzko späté so zverejňovaním finančných výsledkov podnikov, pretože samotné posúdenie závisí od toho, či sú tieto informácie pre ich používateľov dôležité alebo nie. V momente, ak firma niektoré z údajov uvedie chybné alebo ich neposkytne vôbec, dochádza k ovplyvneniu rozhodnutí týchto používateľov a informácie sa stanú významné. Okrem toho je dôležité venovať

pozornosť tým aspektom udržateľnosti, ktoré by mohli mať finančný dopad na podnik. Tie sú tiež považované ako finančne významné, a to z dôvodu, že riziká a príležitosti s nimi spojené ovplyvňujú budúcnosť firiem, ich finančnú situáciu a prístup k financovaniu (Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2023/2772).

1.3 Vykazovanie informácií o udržateľnosti v súlade so štandardom ESRS E1 – Zmena klímy

Neoddeliteľnú súčasť skupiny ESRS tvoria štandardy zaoberajúce sa environmentálnou oblasťou, kde patrí aj **ESRS E1 Zmena klímy** (ďalej aj ESRS E1). Je to prvý kľúčový štandard z environmentálnej skupiny podávania Správy o udržateľnosti zaoberajúci sa témou zmeny klímy, ktorý rieši jej ochranu. Ide o najkomplexnejší štandard v rámci celého ESRS, pretože problematika týkajúca sa klimatickej krízy je pre Európu v súčasnej dobe najvyššou prioritou.

Tento štandard je veľmi zásadný pre väčšinu účtovných jednotiek, pretože vplyv zmeny klímy úzko súvisí s ich financiami. Takmer každá účtovná jednotka čelí klimatickým rizikám a príležitostiam, alebo prispieva k emisiám skleníkových plynov, čoho následkom sú ovplyvnené ekonomické výsledky (Normative, 2024).

V rámci CSRD je účtovným jednotkám umožnené vynechať niektoré témy v Správe o udržateľnosti, ak nie sú považované za významné. ESRS E1 je výnimkou, ak sa podnik rozhodne, že nebude o tomto štandarde vykazovať, pretože ho považuje za nevýznamný, musí poskytnúť podrobné vysvetlenie, prečo sa tak rozhodol. Spolu s týmto zdôvodnením uverejní aj analýzu, v ktorej zahrnie, čo by mohlo túto tému urobiť relevantnou pri pohľade do budúcnosti.

V prípade ESRS E1 nejde len o samotnú klímu, ale o jej ochranu, emisnú záťaž a energetickú spotrebu, ktorá je sledovaná v podnikoch. Podrobnejšie sa zaoberá adaptáciou na klímu, jej zmierňovaním a energiou, ako môžeme vidieť aj v tabuľke č. 2.

Tabuľka č. 2 Členenie ESRS E1

ESRS E1 - Zmena klímy	Adaptácia na zmenu klímy
	Zmierňovanie zmeny klímy
	Energia

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Delegovaného nariadenia komisie (EÚ) 2023/2772

V praxi je veľmi náročné vynechať vykazovanie podľa pravidiel ESRS E1 vzhľadom na to, že emisie skleníkových plynov majú takmer úplne univerzálny vplyv na podnikateľskú činnosť. Dnes podniky čelia čoraz väčšiemu tlaku nielen zo strany investorov, spotrebiteľov, zamestnancov, ale aj zo strany vlády, ktorá vyžaduje transparentnosť z hľadiska udržateľnosti. Zatiaľ čo vykazovanie údajov v súlade s ESRS E1 posilňuje firmám reputáciu, vyhýbanie sa takejto povinnosti im môže spôsobiť negatívne dôsledky. Ako uvádza Charluet (2025), práve preto je dôležité si uvedomiť, že nezverejnenie takýto informácii môže poškodiť povest' účtovnej jednotky alebo oslabiť jej dôveru.

1.3.1 Ciele vykazovania podľa ESRS E1

Ciele môžeme definovať rôznymi spôsobmi, napríklad že ide o konkrétne výsledky, ktoré si každý podnik alebo jednotlivec stanovuje, aby dosiahol určitý pokrok, alebo ako uvádza EuroEkonom (2015), že ide o žiaduci budúci stav, ktorý by sa mal dosiahnuť. V prípade ESRS E1 je cieľ definovaný ako dôkladné priblíženie všetkých požiadaviek v Správe o udržateľnosti týkajúce sa zverejňovania podľa tohto štandardu tým používateľom, ktorí sa touto správou zaoberajú. Konkrétne sa zameriava na niekoľko bodov, ktoré musia byť v rámci vykazovania aspektov udržateľnosti na základe tohto štandardu dodržané.

Pre spotrebiteľov, investorov, prípadne iné zainteresované strany, ktoré hľadajú zodpovedné podnikanie, je dôležité, aby pochopili rôzne vplyvy podniku. Práve preto sa kladie dôraz na zverejnenie spôsobu, akým je zmena klímy podnikom ovplyvnená, či už ide o podstatné pozitívne, negatívne, skutočné alebo potenciálne vplyvy.

Dôraz je kladený aj na pochopenie minulej, súčasnej a budúcej snahy podniku o zmiernenie, ktoré je v súlade s Parížskou dohodou. Táto dohoda sa stala platnou ešte v roku 2016, kedy sa vlády medzi sebou dohodli na významnom kroku, a to udržať globálne otepľovanie pod úrovňou 1,5 °C.

Ďalšou nevyhnutnosťou sú plány a kapacity, ako si firmy dokážu prispôsobiť ich stratégiu, či obchodný model zameraný nielen na prechod na udržateľné hospodárstvo, ale aj prispievaním k znižovaniu globálneho otepľovania na 1,5 °C. Týmto prístupom je podnik schopný reagovať na meniace sa podmienky na trhu a prispieť tak k spomínanej dohode.

Rovnako je dôležité rozumieť akýmkoľvek iným opatreniam, ktoré podniky prijímajú a zamerať sa na ich výsledok udávajúci informácie pri snahe zabrániť, zmierniť alebo napraviť reálne, prípadne potenciálne negatívne vplyvy.

Súčasťou úloh podniku je aj samotná identifikácia rizík a príležitostí, ktorá je nutnosťou pre strategické plánovanie a dlhodobú udržateľnosť. Preto okrem vyššie spomínaných cieľov štandardu ESRS E1 je povinnosťou účtovnej jednotky posúdiť povahu, druh aj rozsah podstatných rizík a zároveň sa pozrieť na možné príležitosti, ktoré sa jej naskytnú s ich vplyvom a závislosťou od zmeny klímy. Spôsob, akým sa tieto faktory zvládajú, je tiež témou tohto bodu, čo napomáha podniku v konkurencieschopnosti a schopnosti adaptácie na zmeny v prostredí.

V neposlednom rade sa od podniku vyžaduje (Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2023/2772), aby v Správe o udržateľnosti uviedol aj krátkodobé, strednodobé a dlhodobé finančné vplyvy rizík a taktiež príležitostí vychádzajúcich priamo z vplyvov a závislostí podniku, ktoré súvisia so zmenou klímy.

1.3.2 Základné požiadavky ESRS E1

Na to, aby podnik mohol efektívne zverejňovať informácie súvisiace s jeho činnosťou, je nevyhnutné, aby dodržiaval predpisy, ktoré ustanovujú spôsob, či základné požiadavky na vykazovanie. Postupovanie podľa týchto noriem je dôležité nielen na ochranu záujmov zákazníkov a investorov, ale aj na posilnenie dôveryhodnosti danej firmy. Štandard ESRS E1 nie je výnimkou. Je navrhnutý tak, aby používateľom poskytol zrozumiteľné a konzistentné informácie, ktoré by mali dodržiavať. Týmto spôsobom sa zabezpečí, že informácie o činnosti podniku sú prezentované v jednotnom formáte, čo uľahčí hodnotenie a komparáciu s inými podnikateľskými subjektmi.

Požiadavky súvisiace s ESRS E1 sú dôležitým elementom vykazovania a ich rozsah si vyžaduje veľkú pozornosť podnikov. Skladajú sa z deviatich špecifických kategórií (tabuľka č. 3), ktoré sa musia uplatňovať v kontexte s požiadavkami uverejnenými v ESRS 2, konkrétne ide o kapitoly: Správa a riadenie, Stratégia a Riadenie vplyvov, rizík a príležitostí (Charluet, 2025).

Tabuľka č. 3 **Požiadavky na zverejňovanie ESRS E1**

Požiadavky na zverejňovanie ESRS E1	
E1-1	Plán transformácie pre zmiernenie zmeny klímy
E1-2	Politiky týkajúce sa zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy
E1-3	Opatrenia a zdroje v súvislosti s politikami v oblasti zmeny klímy
E1-4	Cieľové hodnoty týkajúce sa zmiernenia zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy
E1-5	Spotreba energie a energetický mix
E1-6	Hrubé emisie rozsahu 1, 2, 3 a celkové emisie ekleníkových plynov
E1-7	Odstránené emisie skleníkových plynov a projekty znižovania emisií skleníkových plynov financované prostredníctvom uhlíkových kreditov
E1-8	Interné stanovovanie cien uhlíka
E1-9	Očakávané finančné vplyvy významných fyzických rizík a rizík spojených s transformáciou a potenciálnych klimatických príležitostí

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Delegovaného nariadenia komisie (EÚ) 2023/2772

V prvej požiadavke **E1-1 Plán transformácie pre zmiernenie zmeny klímy** (ďalej aj E1-1), sa od podnikov očakáva, že zverejnia svoj prechodný plán, ktorý je nevyhnutnou podmienkou v procese zmiernenia zmeny klímy. Plán transformácie by mal byť veľmi podrobný a mal by obsahovať informácie súvisiace s ich implementáciou udržateľného prístupu ako dôkaz, že skutočne prispievajú k zmierneniu klimatickej krízy. K takýmto údajom je potrebné podľa Normative (2024) ďalej zahrnúť:

- konečné hodnoty, ktoré chce podnik dosiahnuť v súvislosti s emisiami skleníkových plynov v kontexte s Parížskou dohodou, napríklad podnik v pláne zverejní, že do

roku 2035 chce znížiť svoje emisie o 40 % prostredníctvom investovania do obnoviteľnej energie,

- stratégie týkajúce sa dekarbonizácie a plánovaných opatrení. Navyše musí podnik zahrnúť aj zmeny portfólia produktov a služieb, či prijatie nových potrebných technológií na zníženie klimatických zmien, so zameraním na upstream a downstream hodnotový reťazec,
- investície a finančnú pomoc, vďaka ktorej sú podniky schopné sa rýchlejšie adaptovať na udržateľné podnikanie, vrátane kľúčových ukazovateľov výkonnosti a plánov CapEx, ktoré sú podnikom zverejňované v súlade s Delegovaným nariadením Komisie (EÚ) 2021/2178 zo 6. júla 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 upresnením obsahu a prezentácie informácií, ktoré majú zverejňovať podniky, na ktoré sa vzťahuje článok 19a alebo 29a smernice 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o environmentálne udržateľné hospodárske činnosti, a upresnením metodiky na splnenie uvedenej povinnosti zverejňovania,
- potenciálne zablokované emisie skleníkových plynov a ich kvalitatívne posúdenie z hľadiska ich významných aktív a výrobkov. Spolu s tým sa zverejní vplyv na dosahovanie konečných hodnôt a plánov na zredukovanie emisií skleníkových plynov a spôsob riadenia aktív a výrobkov.
- ciele a plány podniku v súlade s taxonomickými predpismi. Toto sa vzťahuje pre podniky, ktorých činnosť podlieha delegovanému nariadeniu zapojiť sa do hospodárskych činností s kritériami, ktoré sú stanovené v Delegovanom nariadení Komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prospievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácií na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne nenasahuje plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov,
- hodnoty investícií CapEx v súvislosti s uhlím, ropou a plynom do hospodárskych aktivít, zverejnených v dobe vykazovania,
- vyhlásenie o tom, či dochádza k vylúčeniu z referenčných hodnôt EÚ v súčinnosti s Parížskou dohodou,
- spôsob, akým je obchodná stratégia a finančný plán spojený s plánom transformácie podniku,

- schválenie plánu a jeho potvrdenie od správnych, riadiacich a dozorných orgánov,
- pokrok, ktorý bol dosiahnutý pomocou vypracovania plánu.

Podľa druhej požiadavky ***E1-2 Politiky týkajúce sa zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy*** (ďalej aj E1-2) je potrebné, aby podniky uviedli praktiky, nápady a politiky, ktoré podnik využíva na významné vplyvy, riziká, či príležitosti týkajúce sa adaptácie na klimatické zmeny a ich zmierňovanie. Spolu so spomínanými postupmi sú podniky povinné zaznamenať, či sa vôbec takejto oblasti venujú, ak áno, opíšu spôsob vysporiadania sa s tým.

Na základe požiadavky ***E1-3 Opatrenia a zdroje v súvislosti s politikami v oblasti zmeny klímy*** (ďalej aj E1-3) sú podniky povinné okrem svojich postupov a politík zverejniť opatrenie, ktoré prijali na zmierňovanie klimatických zmien a prispôsobenie sa im, vrátane prostriedkov na to vyčlenených. Okrem toho, že toto opatrenie budú mať za vykazované obdobie, je potrebné si zostaviť aj plánované opatrenie do budúcnosti.

Kľúčovú úlohu v rámci vykazovania udržateľných praktík zohráva požiadavka ***E1-4 Cieľové hodnoty týkajúce sa zmierňovania zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy*** (ďalej aj E1-4), ktorá sa zaoberá klimatickými cieľovými hodnotami, ktoré si podniky určujú na podporu svojich politík na zmierňovanie klimatických zmien a adaptácie na ne. Účtovné jednotky sú povinné sa vyjadriť v tejto súvislosti k tomu, či a ako si takéto ciele stanovujú. V prípade, ak sa rozhodli pre ich zavedenie, uplatnia sa spolu s nimi aj tieto požiadavky podľa Charluet (2025):

- uverejňovanie výsledných hodnôt by malo byť výlučne v absolútnych hodnotách, v ojedinelých prípadoch v hodnote intenzity,
- pri emisiách skleníkových plynov rozsahu 1, 2 a 3 sa cieľové hodnoty zverejnia samostatne alebo spoločne,
- uvedenie aktuálneho východiskového roku pre cieľové hodnoty, ktoré budú na znižovanie emisii skleníkových plynov a východiskovej hodnoty, s tým, že od roku 2030 sa tento rok bude aktualizovať každých ďalších 5 rokov,
- zahrnutie minimálnych cieľových hodnôt prislúchajúcich roku 2030 a, ak sú dostupné, aj na rok 2050, pričom budú každých 5 rokov obnovené od roku 2030,
- zverejnenie potvrdenia, ktoré preukáže, že konečné hodnoty sú vedecky podložené v súlade s cieľom obmedzenia globálneho otepľovania na úroveň 1,5 °C, vrátane zahrnutia použitých metodík,

- opis predpokladaných nástrojov dekarbonizácie a ich prínos k dosiahnutiu cieľovej hodnoty.

Súčasť požiadaviek **E1-5 Spotreba energie a energetický mix** (ďalej aj E1-5) zahŕňa zdieľanie informácií o celkovej spotrebe energie a energetickom mixe podnikov. Ide teda o poskytnutie prehľadu o tom, aké množstvo energie firma využíva, ako prispieva k zlepšeniu energetickej efektívnosti, ako veľmi je závislá od fosílnych palív, ale aj aký podiel energie má z obnoviteľných zdrojov. Okrem toho by mala byť celková spotreba energie podniku z vlastnej činnosti uvedená v megawatthodinách (MWh), ktorú ďalej podnik rozdeľuje na základe zdrojov energie. K spomínaným zdrojom patria napríklad fosílna palivá, jadrová energia, obnoviteľné zdroje a iné. Pre účtovné jednotky pôsobiace v odvetviach s vysokým klimatickým dopadom je nevyhnutné rozčleniť spotrebu fosílnych palív na ďalšie kategórie, ako sú uhlie, zemný plyn, ropa, vrátane elektriny a tepla z týchto zdrojov. Ak je to relevantné, účtovná jednotka samostatne opíše aj svoju výrobu energie z obnoviteľných a neobnoviteľných zdrojov v MWh.

Podľa požiadavky **E1-6 Hrubé emisie rozsahu 1, 2, 3 a celkové emisie skleníkových plynov** (ďalej aj E1-6), sa podniky musia pripraviť na vykazovanie svojich hrubých emisií skleníkových plynov určených v metrických tonách ekvivalentu CO₂, rozdelených do 3 rozsahov a celkovej emisie skleníkových plynov, na základe Delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/2772 takto:

- rozsah 1 sa zaoberá priamymi vplyvmi podniku na zmenu klímy, ako aj na určenie podielu jeho celkových emisií, ktoré podliehajú reguláciám v systéme obchodovania s emisiami,
- rozsah 2 sa sústreďuje na nepriame dopady súvisiace so zmenou klímy, ktorá nastáva pri spotrebovaní energie podnikom, či už ide o nakúpenú energiu od externých dodávateľov alebo o získanú energiu,
- rozsah 3 kladie dôraz na emisie skleníkových plynov v kontexte s upstreamovou a downstreamovou časťou hodnotového reťazca firmy, ktorá prevyšuje hranicu emisií skleníkových plynov v rozsahu 1 a 2,
- časť celkových emisií skleníkových plynov rieši otázku týkajúcu sa ich vzniku, teda či dochádza k hrubým emisiám skleníkových plynov v dôsledku vlastnej činnosti podniku, alebo v súvislosti s upstreamovou a downstreamovou časťou hodnotového reťazca.

Cieľom požiadavky ***E1-7 Odstránené emisie skleníkových plynov a projekty znižovania emisií skleníkových plynov financované prostredníctvom uhlíkových kreditov*** (ďalej aj E1-7) je pozrieť sa na aktivity podniku z hľadiska odstránenia skleníkových plynov a z hľadiska nakúpených uhlíkových kreditov. Preto by spoločnosť vo svojom vyhlásení o udržateľnosti nemala vynechať informácie o odstránení emisií skleníkových plynov uvedené v metrických tonách ekvivalentu CO₂, ktoré vyplývajú z jej činnosti alebo hodnotového reťazca. Do vyhlásenia o udržateľnosti sa zahrnie aj rozsah, v akom sa znížili alebo úplne eliminovali pomocou projektov, mimo hodnotového reťazca, určených na klimatické zmeny. Navyše sa od účtovnej jednotky vyžaduje opis metód, predpokladov, či rámcov použitých na samotné odstránenie a uloženie emisií skleníkových plynov. Z hľadiska uhlíkových kreditov sa taktiež uvedie ich celkový objem v metrických tonách ekvivalentu CO₂, avšak mimo hodnotového reťazca.

Podstatou požiadavky ***E1-8 Interné stanovovanie cien uhlíka*** (ďalej aj E1-8) je zverejnenie informácie, či podnik využíva interné systémy stanovenia cien uhlíka, prípadne ako ho ovplyvňujú v procese rozhodovania a implementácie politík týkajúcich sa klímy. K takýmto údajom by sa mal zahrnúť napríklad typ spomínaného systému, osobitný rozsah, či ceny uhlíka stanovené systémom.

Podľa poslednej požiadavky ***E1-9 Očakávané finančné vplyvy významných fyzických rizík a rizík spojených s transformáciou a potenciálnych klimatických príležitostí*** (ďalej aj E1-9) musia účtovné jednotky zverejniť očakávané finančné vplyvy významných fyzických rizík, ktoré sa ďalej delia na akútne a chronické riziká, ako aj rizík súvisiacich s transformáciou podnikania na udržateľnejší model. To vyjadruje, že účtovné jednotky sú povinné uviesť, aký finančný dopad môže nastať v prípade prírodných katastrof, či nákladov a rizík týkajúcich sa adaptácie na nové environmentálne normy a minimalizovanie uhlíkových emisií. Okrem toho by mali účtovné jednotky opísať, či sú schopné dosiahnuť potenciálne úspory alebo zisky vyplývajúce z klimatických príležitostí.

Informácie spojené s očakávanými finančnými vplyvmi významných fyzických rizík musia obsahovať ako peňažnú sumu rozdelenú na akútne a chronické riziká, tak aj percentuálny podiel aktív, ktorý je ohrozený podstatným fyzickým rizikom v každom období. Okrem toho sa pri opise zohľadňuje aj lokalita týchto aktív a podiel čistých príjmov ohrozených fyzickým rizikom. Za akútne riziká považujeme krátkodobé udalosti, teda udalosti vzniknuté náhle napríklad z dôvodu povodne. V takom prípade musí podnik zastaviť svoju činnosť, čo vedie k finančným stratám. Naopak chronické riziká predstavujú dlhodobé zmeny v klimatických podmienkach, napríklad dlhodobé sucho, kvôli ktorému

môže poľnohospodársky podnik zaznamenať pokles úrody, čo taktiež vedie k finančným stratám.

Očakávané finančné vplyvy významných rizík týkajúcich sa transformácie a údaje, ktoré podniky o nich musia zverejniť, zahŕňajú celkovú hodnotu a podiel aktív ohrozených týmito rizikami v rôznom čase skôr, než sa zohľadnia opatrenia na obmedzenie zmien klímy. Spolu s tým sa uvádzajú aj tie aktíva, ktoré sú týmto opatrením riešené, rozdelenie hodnoty nehnuteľného majetku na základe energetickej efektívnosti a záväzky priznané v účtovnej závierke. Potrebné je zverejniť aj informácie o podiele čistých príjmov ohrozených transformačnými rizikami, vrátane príjmov z uhlia, ropy a plynu. Pod pojmom transformačné riziko môžeme chápať riziko súvisiace s prechodom na nízko uhlíkové a udržateľné hospodárstvo. Napríklad v prípade, ak podnik z dôvodu prísnejších emisných noriem musí prejsť na elektromobily, nízkoemisné vozidlá, tak potrebuje mať dostatok investícií na zavedenie takéhoto vozidla.

Táto požiadavka okrem iného rieši aj možnosti podniku využiť významné klimatické príležitosti. To znamená, že firma zohľadní svoje očakávané úspory z opatrení na zmiernenie zmeny klímy, potenciálny rozsah trhu a možné zmeny v čistých príjmoch vyplývajúce z nízkouhlíkových produktov a služieb. Zverejnenie týchto vplyvov nie je povinné, ak podnik nespĺňa kvalitatívne vlastnosti súvisiace s užitočnými údajmi (Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2023/2772).

K správne dosiahnutiu výsledkov a vypracovaniu výpočtov, ktoré sú nevyhnutnou súčasťou pre vykazovanie aspektov udržateľnosti na základe ESRS E1, sa vyžadujú presné a systematické prístupy na zhromažďovanie, analyzovanie a prezentovanie informácií. Takéto výstupy by mali byť v súlade s požiadavkami stanovenými v Delegovanom nariadení (EÚ) 2023/2772, najmä v rámci Dodatku A k ESRS E1. Tento dodatok určuje konkrétne metodiky, postupy, vzorce, tabuľky a kritériá pre vykazovanie, ktoré zabezpečia, že účtovné jednotky budú poskytovať relevantné údaje o svojich udržateľných aktivitách.

1.4 Vykazovanie informácií o udržateľnosti v súlade so štandardom ESRS E2 - Znečisťovanie

Znečisťovanie predstavuje jeden z hlavných environmentálnych problémov, ktorý má negatívny dopad na ekosystémy, verejné zdravie a udržateľnosť. Zavedenie štandardu *ESRS E2 – Znečisťovanie* (ďalej aj ESRS E2) a zohľadnenie prístupu účtovných jednotiek

k znečisteniu v Správe o udržateľnosti (ESRS) odráža záväzok účtovnej jednotky minimalizovať svoj ekologický vplyv, čím prispieva k udržateľnejšej budúcnosti.

Podstatou vykazovania podľa ESRS E2 je podľa Akkermansa (2024) zamerať sa na to, ako podniky riešia svoje vplyvy, riziká a príležitosti spojené so znečisťovaním. Veľký dôraz sa kladie na podrobný opis ich činnosti, ktorými sa snažia zlepšiť kvalitu ovzdušia, vody, pôdy alebo živých organizmov. Všetky aktivity, na ktoré sa zameriavajú pri vykazovaní podľa tohto štandardu, sú uvedené v tabuľke č. 4.

Tabuľka č. 4 Členenie ESRS E2 – Znečisťovanie

ESRS E2 - Znečisťovanie	Znečisťovanie ovzdušia
	Znečisťovanie vody
	Znečisťovanie pôdy
	Znečisťovanie živých organizmov a potravinových zdrojov
	Látky vzbudzujúce obavy
	Látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy
	Mikroplasty

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Delegovaného nariadenia komisie (EÚ) 2023/2772

Vykazovanie v súlade s ESRS E2 sa týka všetkých účtovných jednotiek, ktoré sa podieľajú na procesoch spôsobujúcich znečisťovanie životného prostredia. To znamená, že ich činnosť zapríčiňuje produkciu znečisťujúcich látok, či škodlivé emisie. Napríklad ide o spoločnosti, ktoré sa podieľajú na tvorbe textilu, ktorý môže obsahovať látky vzbudzujúce obavy. Podľa Anthesis (2024) sa tento štandard predovšetkým týka chemického priemyslu, výrobcov chemikálií, ale aj ďalších firiem používajúcich chemické látky v rámci svojich procesov.

1.4.1 Ciele vykazovania podľa ESRS E2

Rovnako ako pri ESRS E1, aj pri ESRS E2 je hlavným cieľom poskytnúť podrobný prehľad požiadaviek na zverejňovanie informácií, ktoré sú podniky povinné dodržiavať. Tým sa zabezpečí, že používatelia Správy o udržateľnosti budú schopní pochopiť, ako účtovné jednotky pristupujú k otázkam udržateľnosti.

Používatelia informácií daného štandardu by mali mať jasný prehľad o tom, akým spôsobom prispievajú podniky k znečisteniu ovzdušia, vody a pôdy, a preto je pre nich nevyhnutné poznanie podnikateľských činností z pohľadu významných pozitívnych a negatívnych, reálnych, či potenciálnych dopadov. Okrem toho je dôležité, aby podnik pri vykazovaní aspektov udržateľnosti opísal spôsoby, akými sa snaží predísť alebo zmierniť takého vplyvy.

V súlade s prechodom podnikov na udržateľné hospodárstvo je dôležité, aby firmy dobre porozumeli tejto problematike a prispôbili jej stratégiu a obchodný model. Takýto prístup vyžaduje aj dôkladnú prevenciu, kontrolu a elimináciu znečistenia. V rámci pomoci akčnému plánu Európskej únie zaoberajúceho sa dosahovaním nulového znečistenia ovzdušia, vody a pôdy, je prioritou podnikov vykonávať svoju činnosť tak, aby sa v prostredí netvorili toxické látky (Slord, 2021).

Podniky by mali venovať pozornosť významným rizikám a príležitostiam spojeným s ich vplyvom na znečistenie a závislosťami od environmentálnych faktorov. Súčasťou toho sú aj opatrenia, ktoré firmy prijímajú na prevenciu, kontrolu, zníženie alebo úplne odstránenie znečistenia, a to aj v prípade, keď sú takéto opatrenia vyžadované predpismi. Zároveň podniky musia do Správy o udržateľnosti uviesť, ako tieto záležitosti riadia a zabezpečujú v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

V neposlednom rade je dôležité pochopenie toho, ako môžu dopady podnikov na životné prostredie, ako je v tomto prípade znečisťovanie, ovplyvniť ich finančnú stránku v rôznych časových obdobiach (Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2023/2772).

1.4.2 Základné požiadavky ESRS E2

V súvislosti s vykazovaním aspektov udržateľnosti na základe ESRS E2 sú podniky povinné zverejňovať informácie o svojom vplyve na životné prostredie. Rovnako ako pri ESRS E1, tak aj požiadavky ESRS E2 sú v súlade s ESRS. V tomto prípade sa požiadavky skladajú zo šiestich kategórií, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 5.

Tabuľka č. 5 Požiadavky na zverejňovanie podľa ESRS E2

Požiadavky na zverejňovanie ESRS E2	
E2-1	Politiky týkajúce sa znečisťovania životného prostredia
E2-2	Opatrenia a zdroje v súvislosti so znečisťovaním životného prostredia
E2-3	Cieľové hodnoty týkajúce sa znečisťovania životného prostredia
E2-4	Znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy
E2-5	Látky vzbudzujúce obavy a látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy
E2-6	Očakávané finančné vplyvy v dôsledku významných rizík a príležitostí súvisiacich so znečisťovaním životného prostredia

Zdroj: Vlastné spracovanie podľa Delegovaného nariadenia komisie (EÚ) 2023/2772

V kontexte s požiadavkou **E2-1 Politiky týkajúce sa znečisťovania životného prostredia** (ďalej aj E2-1) podniky zverejňujú také politiky, ktoré sa priamo týkajú environmentálnych rizík a prevencie znečisťovania. Tieto politiky by mali ukázať to, ako podnik identifikuje, posudzuje a riadi problémy súvisiace so znečisťovaním ovzdušia, vody a pôdy. Podľa Delegovaného nariadenia (EÚ) 2023/2772 by sa okrem toho mali zahrnúť aj:

- opatrenia na minimalizovanie znečisťovania životného prostredia, vrátane prevencie a vykonanej kontroly negatívnych vplyvov,
- riešenie znižovania používania nebezpečných chemikálií a ich nahrádzanie lepšími alternatívami,
- plán na prevenciu havárií a núdzových situácií.

Požiadavka **E2-2 Opatrenia a zdroje v súvislosti so znečisťovaním životného prostredia** (ďalej aj E2-2) vyžaduje od podnikov, aby uverejnili svoje opatrenia na minimalizovanie znečistenia životného prostredia a zdroje vyčlenené na tento druh opatrení.

Ich účelom je poukázať na kroky, ktoré firmy podnikajú na dosiahnutie ich environmentálnych cieľov spolu s ich detailným opisom.

Účtovné jednotky si na základe požiadavky **E2-3 Ciel'ové hodnoty týkajúce sa znečisťovania životného prostredia** (ďalej aj E2-3) musia stanoviť konkrétne a kvantifikovateľné ciele a uviesť, či a ako súvisia so zabránením a kontrolou environmentálnych problémov, ako sú napríklad ekologické prahové hodnoty.

Podstata požiadavky **E2-4 Znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy** (ďalej aj E2-4) sa týka zverejňovania údajov podniku o látkach znečisťujúcich životné prostredie, ktoré sú ním vyprodukované. Firmy sú povinné do Správy o udržateľnosti napísať množstvá, v akých vypúšťajú tieto látky do ovzdušia, vody, pôdy a objem využívaných mikroplastov. K tomu musia zahrnúť používané metodiky merania, procesy zberu informácií, a či sa v priebehu času vyskytli pozitívne zmeny v životnom prostredí.

Povinnosťou podnikov v požiadavke **E2-5 Látky vzbudzujúce obavy a látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy** (ďalej aj E2-5) je identifikovať všetky látky, ktoré sú považované za nebezpečné a škodlivé pre životné prostredie, ale aj tie, ktoré vyvolávajú veľmi vážne riziká. To zahŕňa informácie o tom, v akom objeme tieto látky podnik vyrába, používa, distribuuje, predáva, dováža alebo vyváža, a to buď samostatne, v zmesiach alebo ako súčasť produktov. Navyše je potrebné podrobne opísať, aké opatrenia firmy prijímajú na zníženie alebo náhradu týchto nebezpečných látok, aby minimalizovali negatívne dopady na zdravie a životné prostredie.

V neposlednom rade je dôležité dodržať požiadavku **E2-6 Očakávané finančné vplyvy v dôsledku významných rizík a príležitostí súvisiacich so znečisťovaním životného prostredia** (ďalej aj E2-6) a zverejniť informácie o tom, ako situácia týkajúca sa znečistenia ovplyvňuje financie podniku. To znamená, že podnik je povinný hodnotiť dopad znečistenia na jeho finančnú výkonnosť, napríklad v podobe pokút alebo nákladov na odstránenie škôd alebo zmien v spotrebiteľskom dopyte z dôvodu environmentálnych obáv. Okrem negatívnych vplyvov by mali firmy identifikovať aj tie príležitosti, ktoré im prinášajú ekonomické úžitky vyplývajúce z úspor nákladov pri lepšej environmentálnej efektívnosti alebo z výnosov dosiahnutých predajom ekologických produktov (Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2023/2772).

Rovnako ako ESRS E1, aj ESRS E2 obsahuje v rámci svojich požiadaviek Dodatok A, ktorý stanovuje, ako by mali podniky vykazovať environmentálne informácie súvisiace s rizikami a príležitosťami spojenými so znečisťovaním a využívaním nebezpečných látok.

Tento Dodatok A zahŕňa taktiež všetky potrebné metodiky, tabuľky alebo vzorce k správne mu vypracovaniu Správy o udržateľnosti.

2 Cieľ práce, metodika práce a metódy skúmania

Záverečná práca je zameraná na štandardy ESRS E1 a ESRS E2. Jej hlavným cieľom je preskúmať a zhodnotiť, do akej miery a akým spôsobom boli tieto dva štandardy implementované v konkrétnej účtovnej jednotke, pričom dôraz je kladený na identifikáciu silných a slabých stránok tejto implementácie. Analyzovaným podnikom v tomto prípade bude Skupina ZSE a jej Správa o udržateľnosti za rok 2023.

Na dosiahnutie hlavného cieľa je potrebné sa najskôr zamerať na teoretické východiská, ktorá tvoria základ pre pochopenie problematiky týkajúcej sa vykazovania aspektov udržateľnosti. V teoretickej časti sme preto definovali kľúčové pojmy súvisiace so štandardmi ESRS, ich rozdelením a ich požiadavkami. Osobitná pozornosť bola venovaná štandardom ESRS E1 a ESRS E2, pričom sme sa zamerali na ciele a požiadavky, ktoré na tieto štandardy stanovujú účtovným jednotkám. Rovnako sme preskúmali, ktoré účtovné jednotky sú povinné postupovať podľa uvedených štandardov.

Na získanie informácií vymedzených v teoretickej časti sme predovšetkým využili metódu syntézy a literárne rešerše. Hlavným zdrojom údajov boli Európske štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti, ale aj slovenská a zahraničná literatúra, či príslušné legislatívne normy. Pomocou teoretických poznatkov, ktoré poskytli potrebný rámec na analýzu sme prešli na analýzu a zhodnotenie implementácie štandardov vo vybranej účtovnej jednotke.

Za účelom dosiahnutia cieľa sme sa sústredili na vykonanie podrobnej analýzy a zhodnotenia vykazovania informácií o udržateľnosti v Správe o udržateľnosti Skupiny ZSE za účtovné obdobie 2023. Skúmali sme, ako boli jednotlivé požiadavky a aspekty udržateľnosti podľa štandardov ESRS E1 a ESRS E2 implementované v konkrétnych podmienkach Skupiny ZSE. Prostredníctvom metódy komparácie sme porovnali vykázané informácie s legislatívnymi požiadavkami a následne pomocou syntézy a dedukcie sme získané informácie zhrnuli a formulovali závery.

Pomocou metódy selekcie bola vybraná na analýzu účtovná jednotka, konkrétne Skupina ZSE, ktorá je považovaná za významnú skupinu v oblasti energetiky a zároveň patrí k jedným z najväčších dodávateľov elektriny a plynu pôsobiacich na území Slovenskej republiky. S dlhoročnou tradíciou a ako súčasť najväčšej európskej nadnárodnej energetickej skupiny, medzinárodného koncernu E.ON, ponúka široké portfólio energetických produktov a služieb pre domácnosti a podniky. Okrem tradičného dodávania

elektriny a plynu sa Skupina ZSE aktívne zameriava na využívanie obnoviteľných zdrojov energie, elektromobilitu, či technológií v rámci inteligentnej domácnosti.

V súčasnosti sa Skupina ZSE skladá z materskej spoločnosti Západoslovenská energetika ZSE, a. s. (ďalej aj ZSE, a. s.) a niekoľkých dcérskych spoločností, ktoré sú uvedené v tabuľke č. 6.

Tabuľka č. 6 **Skupina ZSE**

<i>Materská účtovná jednotka:</i>	
ZSE a.s	
<i>Dcérske účtovné jednotky:</i>	
Západoslovenská distribučná, a.s. (ZSD)	ZSE MVE, s. r. o.,
ZSE Energia, a.s. (ZSE Energia)	ZSE Business Services, s. r. o.,
ZSE Elektrárne, s.r.o. (ZSE Elektrárne),	ZSE Energetické služby, s.r.o.,
Východoslovenská energetika Holding, a.s. (VSEH)	VSE Solutions, s.r.o.,
Východoslovenská energetika, a.s. (VSE),	VSE Call centrum, s.r.o.,
Východoslovenská distribučná, a.s. (VSD)	VSE Ekoenergia, s.r.o.

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na základe Obchodného registra Mestského súdu Bratislava III bola materská účtovná jednotka ZSE, a. s. založená 15. októbra 2001 a zapísaná 1. novembra 2001 ako akciová spoločnosť. Jej hlavná úloha spočíva v podporných činnostiach, ktoré zabezpečuje pre svoje dcérske spoločnosti. Ide hlavne o poskytovanie služieb v oblasti účtovníctva, controllingu, administratívy, finančného riadenia, či plánovania a správy ľudských zdrojov (Obchodný register, n.d.).

Na zhodnotenie vykazovania aspektov udržateľnosti sme vybrali Skupinu ZSE, pretože patrí k najväčším dodávateľom energie na území Slovenskej republiky, má výrazný vplyv na trhu a jej iniciatívy môžu byť skvelou inšpiráciou pre iné podniky. Svojimi činnosťami a záväzkami na neustále zlepšovanie sa nielen v oblasti energetiky, ale predovšetkým v oblasti životného prostredia udáva smer, ktorým prispieva k formovaniu udržateľnejšieho energetického systému. Pomocou svojej pozície lídra môže Skupina ZSE efektívne propagovať princípy udržateľnosti a zapájať ostatných do iniciatívy zameranej na ochranu životného prostredia.

Skupina ZSE sa okrem toho aktívne zapája do projektov zameraných na podporu udržateľnosti a ochrany životného prostredia., investuje do obnoviteľných zdrojov energie a kladie dôraz na znižovanie uhlíkovej stopy a energetickú efektívnosť. Vďaka pravidelným zverejňovaním Správ o udržateľnosti je možné posúdiť, ako spoločnosť vykazuje takéto informácie a ako sa jej prístup k udržateľnosti prejavuje v praxi.

3 Výsledky práce a diskusia

V rámci vykazovania udržateľnosti podnikov je dôležitou súčasťou klimatická zmena a ochrana biodiverzity, ktoré majú zásadný vplyv nielen na samotné podniky, ale aj na globálne snahy o ochranu životného prostredia. Ako už bolo uvedené v kapitole 1, týmito oblasťami sa podrobne zaoberajú štandardy ESRS E1 a ESRS E2, ktoré majú definované pravidlá pre takéto vykazovanie. V tomto kontexte bude cieľom tejto kapitoly analýza konkrétnej implementácie a aplikácie požiadaviek týchto štandardov v podmienkach Skupiny ZSE za rok 2023. Na základe tejto analýzy budú identifikované silné a slabé stránky, ako aj navrhnuté konkrétne opatrenia na zlepšenie vykazovania v tejto oblasti.

3.1 Všeobecné zhodnotenie Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE

Ako už bolo v prvej kapitole spomenuté, prvé povinné vykazovanie pre účtovné jednotky podľa štandardov ESRS bude vyžadované až v roku 2025, a to za účtovné obdobie 2024. Napriek tomu sa niektoré spoločnosti rozhodli na dobrovoľnej báze prijať tieto štandardy a vydať Správu o udržateľnosti už za účtovné obdobie 2023. Pri takejto dobrovoľnej implementácii nie sú podniky povinné striktné sa držať všetkých požiadaviek, avšak ich snaha postupovať podľa týchto štandardov preukazuje ich záväzok voči zodpovednému prístupu k životnému prostrediu. Dobrovoľným prijatím štandardov ESRS sa podniky taktiež pripravujú na svoju budúcu povinnosť a zároveň ukazujú zainteresovaným stranám, že aktívne integrujú environmentálne, sociálne a riadiace faktory do svojich obchodných stratégií.

Keďže sa Skupina ZSE rozhodla zaviazat' k energeticky udržateľnej budúcnosti, jej podnikateľská činnosť bola ovplyvnená potrebou investovať do rôznych inovácií. Na to, aby Skupina ZSE zvládla tieto finančné výzvy, zvolila stratégiu zeleného financovania, ktorá jej umožnila získať potrebné množstvo finančných prostriedkov. Konkrétne ide o Green Financing Framework, ktorého úlohou je zosúladiť stratégiu financovania Skupiny ZSE s cieľmi ESG a zároveň identifikuje nástroje zeleného investovania. Podrobné informácie o zelenom financovaní zverejňuje spoločnosť v Správe Zelené financovanie za rok 2023.

Správa o udržateľnosti Skupiny ZSE za účtovné obdobie 2023 je vypracovaná podľa štandardov ESRS a poskytuje komplexný prehľad ako o environmentálnych, tak aj o sociálnych a riadiacich aspektoch podnikania. Táto Správa o udržateľnosti je štruktúrovaná systematicky a zrozumiteľne, pričom sa v nej kombinujú kvalitatívne hodnotenia s kvantitatívnymi údajmi. Taktiež obsahuje textové vysvetlenia, ktoré sú doplnené tabuľkami, grafmi, či metrikami znázorňujúcimi vývoj a výsledky v jednotlivých

oblastiach udržateľnosti. Zároveň Skupina ZSE na konci svojej Správy o udržateľnosti uviedla konkrétne strany, na ktorých sa venuje jednotlivým požiadavkám, čím výrazne uľahčuje samotnú analýzu a zvyšuje prehľadnosť pri hodnotení. Na základe toho môžeme vidieť, že sa Skupina ZSE z celkových 9 požiadaviek ESRS E1 venovala 7 požiadavkám a z celkových 6 požiadaviek ESRS E2 sa venovala 5 požiadavkám.

3.2 Zhodnotenie ESRS E1 – Zmena klímy

Na prvý pohľad je zrejmé, že Skupina ZSE v rámci vykazovania aspektov udržateľnosti podľa ESRS venovala vykazovaniu ESRS E1 značnú pozornosť. Táto téma je v jej Správe o udržateľnosti detailne spracovaná na niekoľko strán a systematicky rozdelená na niekoľko častí, ktoré pokrývajú hlavné oblasti klimatického riadenia Skupiny ZSE, konkrétne na:

- spoľahlivú dodávku elektriny,
- udržateľné zákaznícke riešenia,
- emisie,
- spotrebu energie,
- a očakávané vplyvy a príležitosti.

Pri vykazovaní aspektov udržateľnosti podľa ESRS E1 v Správe o udržateľnosti Skupina ZSE kombinuje rôzne textové analýzy s kvantitatívnymi údajmi, či tabuľky s grafmi, čím prispieva k prehľadnosti a transparentnosti prezentovaných informácií.

Okrem toho, aby bolo zabezpečené správne a transparentné vykazovanie, je nevyhnutné dodržiavať stanovené požiadavky ESRS E1. V ďalšej časti sa preto zameriame na to, ako Skupina ZSE tieto požiadavky dodržala, pričom posúdime nielen obsah a presnosť vykázaných informácií, ale aj ich rozsah, štruktúru a celkovú kvalitu.

3.2.1 Zhodnotenie požiadavky E1-1

Na základe prvej požiadavky ESRS E1, ktorou by sa mal podnik pri vykazovaní aspektov udržateľnosti riadiť, je nevyhnuté mať vypracovaný plán transformácie a zároveň splniť ďalšie body stanovené v rámci tejto požiadavky. V tabuľke č. 7 je zobrazené zhodnotenie, či Skupina ZSE postupovala podľa tejto požiadavky.

Tabuľka č. 7 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-1**

Požiadavka E1-1	Obsah	Splnenie
Plán transformácie	Zverejnenie plánu transformácie pre zmiernenie zmeny klímy v súlade s transformáciou na udržateľné hospodárstvo a s ambíciou obmedziť globálne otepľovanie na 1,5 °C v súlade s Parížskou dohodou.	áno
Súlad s globálnymi cieľmi	Zverejnenie informácie ako je plán transformácie s odkazom na cieľové hodnoty znižovania emisií skleníkových plynov v súlade s obmedzením globálneho otepľovania na 1,5 °C v súlade s Parížskou dohodou.	čiastočne
Opatrenia na zmiernenie zmeny klímy a nástroje dekarbonizácie	Zverejnenie informácie o nástrojoch dekarbonizácie a kľúčových plánovaných opatrení vrátane zmien portfólia výrobkov a služieb podniku a prijatia nových technológií podnikom v rámci jeho vlastných činností alebo upstreamovej a/alebo downstreamovej časti jeho hodnotového reťazca.	čiastočne
Investície a financovanie plánu transformácie	Zverejnenie informácie o kvantifikácii investícií a financovania podniku na podporu vykonávania jeho plánu transformácie spolu s odkazom na kľúčové ukazovatele výkonnosti CapEx zosúladených s taxonómiou.	áno
Analýza uzamknutých emisií	Zverejnenie informácie o kvantitatívnom posúdení potenciálnych uzamknutých emisií skleníkových plynov z kľúčových aktív a výrobkov podniku, ale aj ako tieto emisie môžu ohroziť dosahovanie cieľových hodnôt podniku.	áno
Vylúčenie z referenčných hodnôt EÚ	Zverejnenie informácie o tom, či je podnik vylúčený z referenčných hodnôt EÚ v súlade s Parížskou dohodou.	nie
Vzťah medzi plánom transformácie a obchodnou stratégiou	Zverejnenie informácie ako je plán transformácie zakotvený v celkovej obchodnej stratégii a finančnom plánovaní podniku a ako je s nimi zosúladený.	áno
Schválenie správnymi, riadiacimi a dozornými orgánmi	Zverejnenie informácie, či je plán transformácie schválený správnymi, riadiacimi a dozornými orgánmi.	nie
Pokrok v implementácii plánu transformácie	Zverejnenie informácie o pokroku podniku dosiahnutého pri vykonávaní plánu transformácie.	áno

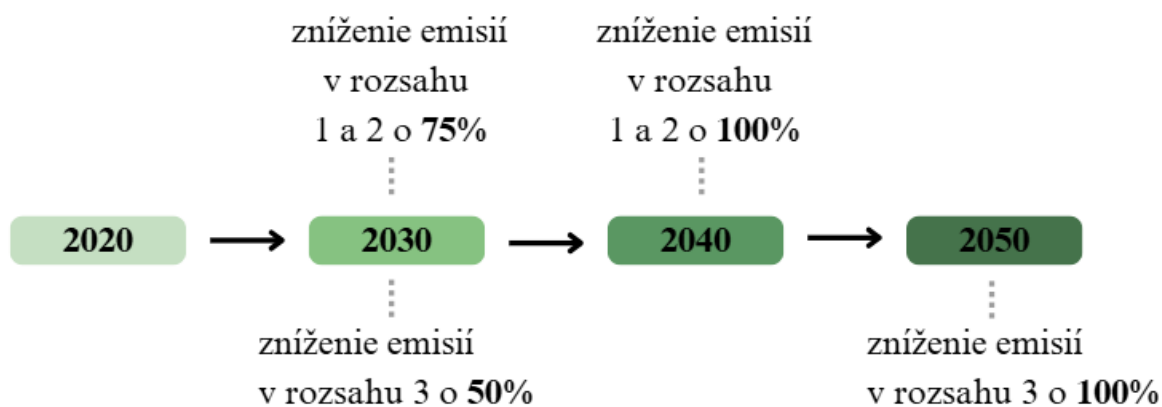
Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Ako môžeme vidieť na základe tabuľky č. 7, Skupina ZSE v rámci prvej požiadavky E1-1 vykazuje takmer všetky potrebné informácie. K chýbajúcim údajom patrí neuvedenie informácie, či je Skupina ZSE vylúčená z referenčných hodnôt EÚ, ktoré sú v súlade s Parížskou dohodou, ale aj informácie, či plán transformácie, ktorý si stanovila v súvislosti so zmiernením klimatických zmien, je schválený správnymi, riadiacimi a dozornými orgánmi.

V rámci stanovenia transformačného plánu Skupina ZSE uviedla, že kľúčovým pilierom energetickej transformácie sú distribučné siete integrujúce obnoviteľné energie, spájajúce výrobcov a spotrebiteľov a riadiace komplexné energetické toky.

Pri vykazovaní aspektov udržateľnosti sa kladie dôraz na stanovenie si takých cieľov, ktoré by umožnili podniku prispieť k obmedzeniu globálneho otepľovania na 1,5°C v súlade s Parížskou dohodou, ako aj dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050. V súvislosti s touto dohodou si Skupina ZSE okrem dlhodobého záväzku dosiahnuť klimatickú neutralitu stanovila aj krátkodobé a strednodobé ciele, kľúčové pre ich postupné naplnenie, znázornené v schéme č. 1.

Schéma č. 1 Ciele Skupiny ZSE na dosiahnutie klimatickej neutrality do roku 2050

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Pri stanovení cieľových hodnôt v súvislosti so zmiernením zmeny klímy si Skupina ZSE stanovila, že do roku 2030 zníži emisie o 75% v rozsahu 1 a 2, a o 50% v rozsahu 3. Celkové 100% zníženie emisii podľa spoločnosti by malo nastať v roku 2040 pre rozsah 1 a 2, a pre rozsah 3 až v roku 2050. Pre všetky rozsahy zníženia emisii skleníkových plynov vychádza Skupina ZSE z roku 2020.

Na dosiahnutie spomínaných cieľov si Skupina ZSE stanovila opatrenia alebo podnikla rôzne kroky, ako napríklad:

- vlastní dve malé vodné elektrárne v Nitre a v Jelšovciach, vyprodukovaná elektrina z takýchto elektrární predstavuje obnoviteľný zdroj energie,
- plánuje rekonštrukciu plynových kotolní na zníženie spotreby energie,
- v rámci obstarania firemných vozidiel prešla na nízkoemisné vozidlá a elektrické vozidlá pre riadiacich pracovníkov,
- vývoj nových digitálnych riešení,
- rozvoj slnečných zdrojov elektriny,
- analyzuje zvýšenie energetickej efektívnosti v 11 prevádzkových objektoch,
- zameriava sa na odporúčania dekarbonizačných opatrení na inštaláciu fotovoltiky, implementácie energetickeho manažmentu, modernizácie osvetlenia, tepelnej izolácie, inštalácie tepelných čerpadiel a mnohé iné.

Z hľadiska prechodu na udržateľnosť bola Skupina ZSE nútená investovať, aby dokázala reagovať na požiadavky klimatickej transformácie a zároveň podporila rozširovanie obnoviteľných zdrojov (Obrázok č. 1).

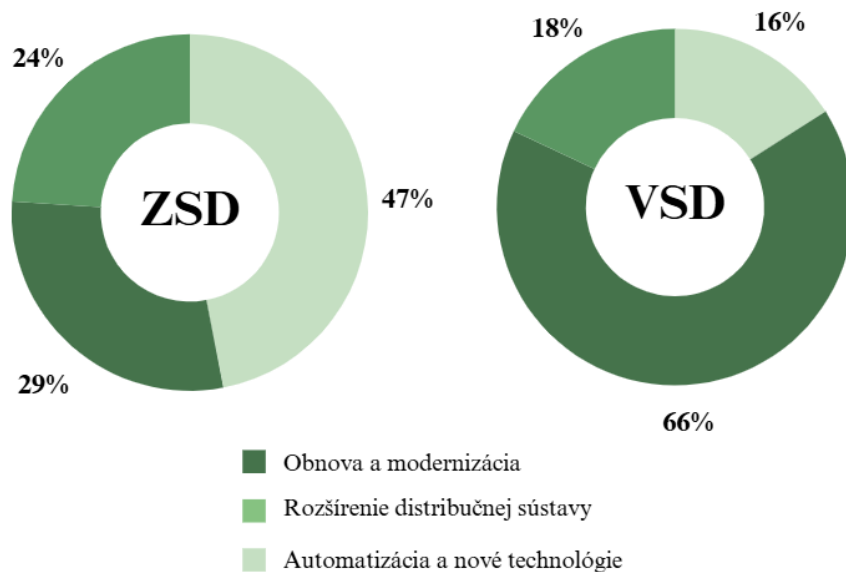
Obrázok č. 1 Investície Skupiny ZSE

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Investície v Skupine ZSE v roku 2023 boli takmer vo výške 210 miliónov €. Ako je znázornené na obrázku č. 2 investície spoločnosti vzrástli oproti roku 2022 takmer o 40 %. Táto suma bola predovšetkým použitá na obnovu a budovanie infraštruktúry spoločností Západoslovenská distribučná, a. s. (ďalej aj ZSD) a Východoslovenská distribučná, a. s. (ďalej aj VSD), ako je zobrazené v grafe č. 1.

Graf č. 1 Podiel investície v spoločnostiach ZSD a VSD

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Podľa grafu č.1 je zrejmé, že väčšina investícií v ZSD putovala do automatizácie a nových technológií, naopak VSD tieto zdroje využila najviac na obnovu a modernizáciu. Za najväčšie investície Skupina ZSE považuje:

- Zariadenie vedenia V6830/6831 – Valiky (VSD),
- Zariadenie V6812 – Snina (VSD),
- Zrekonštruovanie vedení V8757/V8782 – (ZSD),
- Výstavba novej elektrickej stanice – Mierovo (ZSD),
- Rozsiahle úpravy v elektrickej stanici – Senica (ZSD),
- Rekonštrukcia na elektrickej stanici – Trnava, Zavar (ZSD).

Vo svojej Správe o udržateľnosti sa Skupina ZSE zmiňuje aj o závažnom skleníkovom plyne s potenciálom globálneho otepľovania, ktorý sa podieľa na jej klimatickom dopade. K takémuto úniku dochádza len v momente poruchy zariadenia, či pri zlom zaobchádzaní so zariadením. V roku 2023 evidovala Skupina ZSE vo svojich zariadeniach ZSD a VSD únik tohto plynu vo výške 18kg. Avšak problémom pre klímu sú aj prchavé emisie z chladiacich a klimatizačných zariadení, ktorými Skupina ZSE disponuje.

Okrem toho, že Skupina ZSE vykázala takmer všetky relevantné informácie v súvislosti s touto požiadavkou, tak informuje aj o zavedení ESG stratégie, pri ktorej je jej

obchodný model prispôsobený udržateľnosti. Zároveň uvádza aktualizáciu tejto stratégie v roku 2024.

Pri zhodnotení splnenia požiadavky E1-1 Skupinou ZSE v Správe o udržateľnosti sme sa zmerali aj na identifikáciu silných a slabých stránok v rámci jej vykazovania.

Tabuľka č. 8 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-1**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E1-1	Zahrnutie transformačného plánu s cieľom obmedziť globálne otepľovanie a dosiahnuť klimatickú neutralitu do roku 2050 v súlade s Parížskou dohodou	Nedostatok informácií o potenciálnych uzamknutých emisiách skleníkových plynov
	Zavedenie stratégie zameranej na obnoviteľné zdroje	Slabé prepojenie transformačného plánu na opatrenia v súvislosti s hodnotovým reťazcom
	Prehľad investícií	Chýbajúci údaj o schválení transformačného plánu právnymi, riadiacimi a dozornými orgánmi

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Vzhľadom na to, že Skupina ZSE v Správe o udržateľnosti vykázala takmer všetky potrebné informácie v súvislosti s požiadavkou E1-1, môžeme povedať, že si viedla veľmi dobre. Skupina ZSE pri prechode na udržateľné podnikanie zaviedla rôzne dlhodobé aj krátkodobé ciele, stanovila opatrenia, či začala investovať. Napriek tomu jej vykazovanie ukazuje niekoľko slabých stránok (tabuľka č. 8), na ktorých by mala v budúcnosti popracovať.

3.2.2 Zhodnotenie požiadavky E1-2

Hlavnou podstatou požiadavky E1-2 je opis politik, ktoré podnik prijme na identifikáciu, riadenie a posudzovanie významných vplyvov, rizík a príležitostí týkajúcich sa zmierňovania zmeny klímy, ako aj na jej adaptáciu. V Správe o udržateľnosti Skupina ZSE len okrajovo spomína takéto politiky. Spoločnosť uvádza, že politiky zverejňuje, avšak

na svojej webovej stránke pod ESG politikami. Ako je uvedené v Delegovanom nariadení (EÚ) 2023/2772, v časti Dodatok A, ktorý je súčasťou ESRS E1, Skupina ZSE nemusí tieto politiky zahrnúť do svojej Správy o udržateľnosti, ale môže ich zverejniť aj samostatne.

Politiky, ktoré si podnik stanoví v súvislosti so zmiernením zmeny klímy, musia obsahovať určité kľúčové informácie na to, aby sa postupovalo v súlade s požiadavkou E1-2. V rámci analýzy sme v súvislosti s tým vytvorili tabuľku, v ktorej sme zhodnotili, či Skupina ZSE splnila všetky potrebné kritériá tejto požiadavky.

Tabuľka č. 9 Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-2

Požiadavka E1-2	Obsah	Splnenie
Politiky na riadenie významných klimatických vplyvov, rizík a príležitostí	Zverejnenie zavedených politík na riadenie významných vplyvov, rizík a príležitostí súvisiacich so zmiernením zmeny klímy a s adaptáciou na zmenu klímy. Zverejní sa riešenie identifikácie, posudzovania, riadenia alebo nápravy významných vplyvov, rizík a príležitostí.	áno
Zmierňovanie zmeny klímy	Zverejnenie informácie, či a ako sa politikami podniku rieši oblasť zmiernenia zmeny klímy.	áno
Adaptácia na zmenu klímy	Zverejnenie informácie, či a ako sa politikami podniku rieši oblasť adaptácie na zmenu klímy.	nie
Energetická efektívnosť	Zverejnenie informácie, či a ako sa politikami podniku rieši oblasť energetickej efektívnosti.	áno
Zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov	Zverejnenie informácie, či a ako sa politikami podniku rieši oblasť zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov.	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Napriek tomu, že Skupina ZSE vo svojej Správe o udržateľnosti neopisuje svoje politiky zavedené na riadenia významných klimatických vplyvov, rizík a príležitostí, má ich aspoň zverejnené na svojej webovej stránke, čím spĺňa časť požiadavky E1-2, ako môžeme vidieť aj v tabuľke č. 9. Momentálne Skupina ZSE zverejňuje tri politiky týkajúce sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia pre Západoslovenskú energetiku, a. s., Západoslovenskú distribučnú, a. s. a pre ZSE Energia, a. s., ktoré definujú záväzky pre všetkých zamestnancov týchto spoločností.

Skupina ZSE v rámci tejto požiadavky by mala informovať, či a ako politiky, ktoré si stanovila, riešia oblasti uvedené v tabuľke č. 9. Podľa tejto tabuľky je zrejmé, že Skupina ZSE neuviedla všetky potrebné informácie, pretože vynechala oblasť adaptácie na zmenu klímy, ako aj oblasť zavádzania energie z obnoviteľných zdrojov. Vo svojich politikách teda rieši iba oblasť zmierňovania zmeny klímy, oblasť energetickej efektivity a iné environmentálne oblasti.

Vychádzajúc z našej analýzy zhodnotenia vykazovania aspektov udržateľnosti podľa požiadavky E1-2, Skupina ZSE si aj pri plnení tejto požiadavky viedla veľmi dobre, aj keď v tomto prípade oproti požiadavke E1-1 tých informácií zverejnila menej. Z tohto dôvodu vykazovanie poukazuje nielen na silné, ale aj slabé stránky (tabuľka č. 10).

Tabuľka č. 10 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-2**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E1-2	Vypracovanie politik na zmierňovanie zmeny klímy	Nepokrytie všetkých požadovaných oblastí v súvislosti so zmierňovaním zmeny klímy
	Rozsiahly prehľad oblastí, ktorým sa venuje v rámci zmierňovania zmeny klímy	Väčšia koncentrácia politik na bezpečnosť pri práci
	Zvýšenie povedomia zamestnancov o hospodárení a šetrení energie	Nedostatok detailov pri opise politik

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Skupina ZSE pri vykazovaní podľa požiadavky E1-2 v Správe o udržateľnosti uviedla veľmi stručné informácie, čo môže ovplyvniť zrozumiteľnosť prezentovaných údajov. Aj keď spoločnosť vypracovala a zverejnila svoje politiky na zmierňovanie zmeny klímy, chýba ich podrobnejší opis. Táto skutočnosť sa odráža aj v identifikovaných slabých stránkach v tabuľke č. 10. Odstránenie týchto nedostatkov by mohlo prispieť k lepšej prehľadnosti, ako aj kvalite vykazovania tejto požiadavky.

3.2.3 Zhodnotenie požiadavky E1-3

Pri vykazovaní aspektov udržateľnosti podľa požiadavky E1-3 sa musí Skupina ZSE zamerať na opatrenia, potrebné na zmierňovanie zmeny klímy. Teda je nevyhnutné, aby si

stanovila také opatrenia, ktorými dosiahne svoje stanovené ciele. V tabuľke č. 11 ja uvedené, ktoré body pri takomto vykazovaní podľa tejto požiadavky musela Skupina ZSE dodržať, a či ich vôbec dodržala.

Tabuľka č. 11 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-3**

Požiadavka E1-3	Obsah	Splnenie
Opatrenia na zmiernovanie zmeny klímy a adaptácie na zmenu klímy	Zverejnenie prijatých a plánovaných opatrení na zmiernovanie zmeny klímy a adaptáciu na zmenu klímy a prostriedky pridelené na ich vykonávanie.	áno
Opatrenia podľa nástrojov dekarbonizácie	Zverejnenie opatrenia podľa nástrojov dekarbonizácie vrátane riešení inšpirovaných prírodou.	áno
Dosiahnuté a očakávané zníženia emisií skleníkových plynov	Zverejnenie dosiahnutých a očakávaných znížení emisií skleníkových plynov pri opisovaní výsledku opatrení.	áno
Peňažné sumy CapEx a OpEx pridelené na klimatické opatrenia	Zverejnenie súvislosti významných peňažných súm CapEx a OpEx požadovaných na vykonávanie podniknutej alebo plánovanej činnosti s príslušnými položkami alebo poznámkami v účtovnej závierke kľúčovými ukazovateľmi výkonnosti požadovanými na základe delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2021/2178 a prípadne plánom CapEx požadovaným na základe delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2021/2178.	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Skupina ZSE dodržala takmer všetky body uvedené v požiadavke E1-3 (Tabuľka č. 1). Na to, aby Skupina ZSE postupovala v súlade s touto požiadavkou zaviedla významné kroky a opatrenia, ktoré boli hlavne v oblasti digitalizácie. Napríklad mechanickým alebo elektrickým poruchám spôsobeným nepriaznivým počasím vie spoločnosť predchádzať budovaním lepšej odolnejšej energetickej infraštruktúry, čo zahŕňa aj využívanie inteligentných technológií.

Digitalizácia v Skupine ZSE zohráva zásadnú úlohu pri efektívnejšom prevádzkovaní siete, optimálnej kontrole stúpajúceho podielu elektriny, ktorá je z obnoviteľných zdrojov energie alebo je kľúčová z dôvodu vytvárania predpokladu na rýchlu obnovu dodávky energie vzniknutú po extrémnych udalostiach.

Okrem iného Skupina ZSE zaviedla inteligentné meracie systémy (IMS), vďaka ktorým reaguje rýchlejšie pri výpadkoch a prerušeníach v prevádzkach ZSD a VSD. Ku koncu roka 2023 bolo zaevidovaných takmer 360 tisíc inteligentných elektromerov v distribučných oblastiach ZSD a VSD.

Tabuľka č. 12 **Vyčíslenie indexu SAIDI a indexu SAIFI**

SAIDI / SAIFI	2023	2022
SAIDI (min.) - VSD	227	184
SAIDI (min.) - ZSD	169	111
SAIFI - VSD	2,03	1,67
SAIFI - ZSD	1,86	1,36

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Tabuľka č. 12 znázorňuje priemerné trvania prerušenia systému (index SAIDI) a priemerné frekvencie prerušení systému (index SAIFI) vyčíslené na jedného zákazníka, ku ktorým došlo za rok pomocou zavedených inteligentných elektromerov. Na základe tejto tabuľky môžeme zhodnotiť, že takéto prerušenie dodávky elektriny oproti roku 2022 stúplo, ako aj to, že prevádzka VSD ich eviduje o niečo viac ako prevádzka ZSD. Okrem toho Skupina ZSE uvádza, že v zavádzaní inteligentných elektromerov chce aj naďalej pokračovať, predovšetkým plánuje do budúcnosti nový dizajn v sústave nízkeho napätia a modernizáciu sietí.

Na ochranu klímy Skupina ZSE uvažuje o zákazníckych riešeniach, ktoré by sa orientovali na individuálne potreby zákazníkov, zahŕňajúce činnosti na dekarbonizáciu firiem, miest a komunít. Taktiež na zvýšenie energetickej efektívnosti Skupina ZSE rieši dekarbonizačné opatrenia pomocou inštalácie fotovoltiky, tepelnej izolácie, modernizácie osvetlenia a iného. Pomocou týchto riešení Skupina ZSE dokáže znižovať uhlíkovú stopu a vyrábať obnoviteľnú alebo nízkouhlíkovú energiu.

Významným krokom v rámci znižovania emisií skleníkových plynov bolo pre Skupinu ZSE zavedenie nízkoemisných a elektrických vozidiel, v súvislosti s ktorými spomína prvé výsledky. Skupina ZSE zároveň vo svojej Správe o udržateľnosti zverejnila tabuľku, v ktorej zahrnula všetky svoje opatrenia týkajúce sa zníženia emisií v každej kategórii, uviedla samostatne opatrenia pre rozsah 1, rozsah 2 a rozsah 3. Napriek tomu, že

v tejto tabuľke poskytla dostatočné množstvo opatrení, ktoré zaviedla v rámci zmeny klímy, nie každému sa vo svojej Správe o udržateľnosti venuje.

Skupina ZSE vo svojej Správe o udržateľnosti zdôrazňuje, že o opatreniach, riešeniach a spôsoboch ochrany klímy a životného prostredia informuje nielen svojich zamestnancov, ale aj zákazníkov, či širokú verejnosť. Okrem toho na dosiahnutie svojich cieľov aktívne komunikuje so zainteresovanými stranami a zapája odborné tímy z Enviromentu, Odboru bezpečnosti a kvality, Logistiky a Facility manažmentu na realizáciu ďalších opatrení.

Skupina ZSE sa vo svojej Správe o udržateľnosti venuje požiadavke E1-3 pomerne rozsiahlo, aj vzhľadom na to, že sa zmieňuje o množstve opatrení, ktorým sa venuje alebo plánuje venovať v súvislosti so zmiernením zmeny klímy. Práve preto k hlavným silným stránkam vykazovania podľa tejto požiadavky Skupinou ZSE patria dobre zadané ciele, stratégie a opatrenia, ktoré sú znázornené v tabuľke č. 13.

Tabuľka č. 13 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-3**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E1-3	Prehľad konkrétnych opatrení na zmiernenie zmeny klímy	Chýbajúce údaje o súvislostiach významných peňažných súm CapEx a OpEx
	Opis niektorých zavedených opatrení a ich výsledky	Chýbajúci opis všetkých zavedených opatrení
	Stanovenie plánov do budúcnosti	Nedostatočný opis plánovaných opatrení

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Na základe tabuľky č. 13 teda vieme povedať, že Skupina ZSE pri vykazovaní aspektov udržateľnosti podľa požiadavky E1-3 zverejnila dostatočné množstvo opatrení v súvislosti so zmiernením zmeny klímy, napriek tomu je nevyhnutné, aby sa zamerala na ich detailnejší opis, či doplnenie niektorých potrebných informácií v rámci tejto požiadavky.

3.2.4 Zhodnotenie požiadavky E1-4

Podstata požiadavky E1-4 spočíva vo vykázaní cieľových hodnôt, ktoré sú stanovené podnikom na riešenie rôznych významných vplyvov, rizík a príležitostí. Skupina ZSE si v rámci tohto stanovila svoje ciele, či už v krátkodobom, strednodobom, ale aj dlhodobom horizonte, ktoré sme spomínali pri zhodnotení požiadavky E1-1 v rámci obrázku č. 1.

V rámci našej analýzy sme posúdili, či spoločnosť postupovala podľa požiadavky E1-4 a následne vyhotovili tabuľku zhodnotenia tejto požiadavky (tabuľka č. 14).

Tabuľka č. 14 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-4**

Požiadavka E1-4	Obsah	Splnenie
Cieľové hodnoty týkajúce sa zmierňovania zmeny klímy	Zverejnenie cieľových hodnôt v absolútnej hodnote alebo ako percentuálny podiel emisií. Zverejnia sa aj informácie o tom, či a ako si podnik stanovil cieľové hodnoty znižovania emisií skleníkových plynov.	áno
Rozsah emisií skleníkových plynov zahrnutých v cieľových hodnotách	Zverejnenie emisií v rozsahu 1, 2 a 3 samostatne alebo spoločne.	áno
Východiskový rok a východisková hodnota	Zverejnenie východiskového roku a východiskovej hodnoty, pričom od roku 2030 sa aktualizuje východiskový rok každých 5 rokov.	áno
Minimálne cieľové hodnoty na rok 2030	Zverejnenie cieľových hodnôt na rok 2030, ak sú k dispozícii zverejnia sa aj na rok 2050.	áno
Cieľové hodnoty založené na vedeckom základe a so súladom obmedziť globálne otepľovanie	Zverejnenie, či sú cieľové hodnoty stanovené na vedeckom základe, a či sú v súlade s cieľom obmedziť globálne otepľovanie. Taktiež sa zverejní rámec a metodika na určenie cieľových hodnôt, uvedú sa podkladové klimatické a politické scenáre, ale aj to či cieľové hodnoty boli externe potvrdené. Okrem toho sa stručne vysvetlí zohľadnenie budúceho vývoja a jeho vplyvu na emisie.	čiastočne
Očakávané nástroje dekarbonizácie	Zverejní sa opis opatrení na dosiahnutie cieľových hodnôt.	čiastočne

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Vychádzajúc z tabuľky č. 14 môžeme konštatovať, že Skupina ZSE v rámci vykazovania aspektov udržateľnosti detailne opisuje požiadavku E1-4, čo znamená, že problematike zmierňovania zmeny klímy venuje veľkú pozornosť.

Skupina ZSE má zadefinované krátkodobé, strednodobé a dlhodobé ciele, týkajúce sa predovšetkým obmedzenia globálneho otepľovania na 1,5°C, ale aj cieľových hodnôt na znižovanie emisií skleníkových plynov rozsahu 1, 2 a 3. Vyčíslenie týchto hodnôt sme už spomínali v súvislosti s požiadavkou E1-1. Čo sa týka jednotlivých rozsahov emisií skleníkových plynov, tým sa Skupina ZSE venovala samostatne.

Ohľadom rozsahu 1, ktorý sa zaoberá priamymi emisiami skleníkových plynov, je Skupinou ZSE podporovaný prechod na vozidlá s nízkymi emisiami pri obstarávaní vozidiel na firemné účely, a od roku 2024 je zavedená povinnosť prejsť na elektronické vozidlá pre riadiacich pracovníkov. V nadväznosti na takýto prechod Skupina ZSE hovorí aj o prvých výsledkoch odrážajúcich sa na celkových emisiách ich firemného vozového parku.

Pri nepriamych emisiách skleníkových plynov, ktoré sú riešené v rozsahu 2, sa Skupina ZSE zmieňuje o očakávanej úspore CO₂e do výšky 70%. K takémuto zníženiu dochádza pomocou zavedených opatrení, ako je napríklad inštalácia fotovoltiky, modernizácia osvetlenia, tepelná izolácie a iné. Konkrétne ide o dekarbonizačné opatrenia, ktoré sú Skupinou ZSE odporúčané.

V rámci rozsahu 3 má veľký vplyv na zníženie emisií pre Skupinu ZSE mierne počasie, ale aj úspory energie a zvýšenie predaja zelenej elektriny.

Zhodnotením postupovania podľa požiadavky E1-4 Skupinou ZSE v Správe o udržateľnosti sme dospeli k záveru, že spoločnosť sa cieľmi v oblasti udržateľnosti zaoberá na vysokej úrovni, vzhľadom na to, že jasne preukazuje svoj záväzok k zmierňovaniu zmeny klímy. Takýto prístup môžeme považovať za jednu zo silných stránok v súvislosti s vykazovaním informácií podľa tejto požiadavky (tabuľka č. 15).

Tabuľka č. 15 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-4**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E1-4	Stanovenie cieľov v každom časovom horizonte	Chýbajúci údaj o stanovení cieľov na vedeckom základe
	Venovanie pozornosti každému jednému rozsahu emisií skleníkových plynov samostatne	Chýbajúci údaj o metodike stanovenia cieľov
	Definovanie zamerania cieľov	Nezohľadnenie budúceho vývoja a jeho vplyvu na emisie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Na základe zhodnotenia vykazovania podľa požiadavky E1-4 má Skupina ZSE stále čo zlepšovať, pretože k úplnému naplneniu tejto požiadavky je potrebné zverejniť ďalšie údaje, čo naznačujú aj slabé stránky tohto vykazovania znázornené v tabuľke č. 15.

3.2.5 Zhodnotenie požiadavky E1-5

Pri vykazovaní aspektov udržateľnosti podľa E1-5, je potrebné informovať nielen o celkovej spotrebe energie podniku, ale aj o spotrebe energie samostatne za jednotlivé zdroje. Skupina ZSE vo svojej Správe o udržateľnosti zverejnila niekoľko takýchto informácií, avšak či úplne postupuje podľa tejto požiadavky sme uviedli v tabuľke č. 16.

Tabuľka č. 16 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-5**

Požiadavka E1-5	Obsah	Splnenie
Celková spotreba energie a energetického mixu	Zverejnenie celkovej spotreby energie v MWh, rozčlenenie na fosílné, jadrové a obnoviteľné zdroje.	áno
Celková spotreba energie z fosílnych zdrojov	Zverejnenie celkovej spotreby z fosílnych zdrojov v MWh.	čiastočne
Celková spotreba energie z jadrových zdrojov	Zverejnenie celkovej spotreby z jadrových zdrojov v MWh.	čiastočne

Celková spotreba energie z obnoviteľných zdrojov	Zverejnenie celkovej spotreby z obnoviteľných zdrojov v MWh, ktorá sa rozčlení podľa spotreby paliva, biopaliva, bioplynu a vodíka z obnoviteľných zdrojov, podľa spotreby nakúpenej alebo získanej elektriny, tepla, pary a chladu z obnoviteľných zdrojov a podľa spotreby vlastnej vyrobenej nepalivovej energie z obnoviteľných zdrojov.	čiastočne
Spotreba energie v odvetviach s veľkým vplyvom na klímu	Zverejnenie celkovej spotreby energie z fosílnych zdrojov podľa spotreby paliva, ropy, zemného plynu, ostatných fosílnych zdrojov a nakúpenej alebo získanej elektriny, tepla, pary alebo chladu z fosílnych zdrojov.	nie
Výroba energie z neobnoviteľných a obnoviteľných zdrojov	Zverejnenie informácií o výrobe energie z neobnoviteľných a obnoviteľných zdrojov v MWh.	nie
Energetická náročnosť na základe čistých príjmov	Zverejnenie celkovej spotreby energie prepočítanej na čisté príjmy.	nie
Odvetvia s veľkým vplyvom na klímu	Zverejnenie tých odvetví, ktoré sa používajú na určenie energetickej náročnosti.	nie
Zosúhlasenie čistých príjmov	Zverejnenie zosúhlasenia sumy čistých príjmov z činností v odvetviach s veľkým vplyvom na klímu s príslušnou položkou alebo poznámkami v účtovnej závierke.	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Podľa dostupných informácií Skupina ZSE vo svojej Správe o udržateľnosti nevykazuje dostatočne množstvo informácií, čo naznačuje aj tabuľka č. 16.

Pri vykazovaní informácií súvisiacich so spotrebou energie Skupina ZSE uviedla jej celkovú spotrebu elektrickej energie za rok 2023, ktorá bola v sume 49 857 MWh, pričom väčšina predstavuje vlastnú spotrebu energie z paroplynovej elektrárne Malženice. Okrem toho informuje o svojom pokroku v rámci spotreby energie oproti roku 2022, uvádza, že pokles nastal zo zavedenia úsporných opatrení, odpredaja majetku, ale aj z dôvodu vyšších teplôt v mesiaci január.

Okrem toho Skupina ZSE informuje aj o svojich dodávateľoch energie, či podieloch zdrojov na celkovej spotrebe elektrickej energie, avšak tieto informácie nie sú úplné.

Napriek tomu, že Skupina ZSE uviedla informácie o celkovej spotrebe energie a pár informácií o podieloch zdrojov na celkovej spotrebe energie, jej vykazovanie podľa požiadavky E1-5 nie je dostatočné, na čo poukazuje aj tabuľka č. 17, ktorá je zhrnutím silných a slabých stránok vykazovania podľa tejto požiadavky.

Tabuľka č. 17 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-5**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E1-5	Celková spotreba uvedená v MWh	Chýbajúci údaj o celkovej spotrebe energie zo zdrojov v MWh
	Identifikácia dodávateľov energií	Chýbajúci údaj o rozdelení celkovej spotreby energie z obnoviteľných zdrojov a ich množstve v MWh
	Porovnanie celkovej spotreby energie pôvodnej Skupiny ZSE a bývalej Skupiny VSEH	Chýbajúci údaj o výrobe energie z neobnoviteľných a obnoviteľných zdrojoch

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Ako môžeme vidieť v tabuľke č. 17, Skupine ZSE v oblasti spotreby energie chýba dosť údajov, čo znamená, že nepostupovala úplne podľa požiadavky E1-5, a teda sa jej venovala len okrajovo. Ako plus však hodnotíme, že sa tejto požiadavke vôbec venovala a zverejnila aspoň informácie o celkovej spotrebe energie za rok 2023 a rok 2022, či zverejnila zoznam jej dodávateľov energie.

3.2.6 *Zhodnotenie požiadavky E1-6*

V rámci požiadavky E1-6 by sa mal podnik predovšetkým zamerať nielen na svoje hrubé emisie každého rozsahu a celkové emisie vyjadrené v metrických tonách ekvivalentu CO₂, ale taktiež na to, ako k takýmto emisiám dochádza.

V rámci našej analýzy sme sa pozreli na to, či Skupina ZSE postupuje podľa požiadavky E1-6, na základe čoho sme vyhotovili tabuľku č. 18, ktorá uvádza, či spoločnosť dodržiavala jednotlivé body tejto požiadavky.

Tabuľka č. 18 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-6**

Požiadavka E1-6	Obsah	Splnenie
Hrubé emisie skleníkových plynov rozsahu 1	Zverejnenie hrubých emisií skleníkových plynov rozsahu 1 v metrických tonách ekvivalentu CO ₂ a priameho vplyvu na zmenu klímy a podielu jeho celkových emisií regulovaných v rámci systému obchodovania s emisiami.	čiastočne
Hrubé emisie skleníkových plynov rozsahu 2	Zverejnenie hrubých emisií skleníkových plynov rozsahu 2 v metrických tonách ekvivalentu CO ₂ na základe metódy založenej na lokalite alebo trhu a zverejnenie nepriameho vplyvu na zmenu klímy.	áno
Hrubé emisie skleníkových plynov rozsahu 3	Zverejnenie hrubých emisií skleníkových plynov rozsahu 3 v metrických tonách ekvivalentu CO ₂ , ku ktorým dochádza v upstreamovej a downstreamovej časti hodnotového reťazca podniku nad rámec jeho emisií skleníkových plynov rozsahu 1 a 2.	áno
Celkové emisie skleníkových plynov	Zverejnenie celkových emisií skleníkových plynov v metrických tonách ekvivalentu CO a ako k nim dochádza.	áno
Emisie rozsahu 1 a 2 za konsolidovanú skupinu a za spoločností, do ktorých podnik investuje	Zverejnenie emisií rozsahu 1 a 2 za konsolidovanú skupinu a spoločností, do ktorých podnik investuje.	čiastočne
Celkové emisie skleníkových plynov prepočítané na čisté príjmy	Zverejnenie intenzity emisií skleníkových plynov na čisté príjmy, ako aj zosúhlasenie súm čistých príjmov s príslušnou položkou alebo poznámkami v účtovnej závierke.	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Vychádzajúc zo zhodnotenia vykazovania podľa požiadavky E1-6 Skupina ZSE zverejnila takmer všetky potrebné informácie. Správa o udržateľnosti Skupiny ZSE obsahuje napríklad rôzne informácie o emisiách skleníkových plynov v rámci rozsahu 1, 2 a 3, ale zároveň aj ich číselné vyjadrenie.

Skupina ZSE v rámci vykazovania zverejnila svoju emisnú bilanciu za rok 2023, kde sa zamerala na vyčíslenie emisií v rozsahu 1, 2 aj 3 uvedených v tonách CO₂ za roky 2021 až 2023. V rámci tohto zverejnenia v tabuľkovej forme rozdelila emisie v roku 2023 samostatne za pôvodnú Skupinu ZSE a ako aj Skupinu VSE Holding, ktorá bola do Skupiny ZSE integrovaná. Číselné vyjadrenie týchto emisií je uvedené nielen za každý rozsah samostatne, ale aj celkovo za všetky rozsahy dohromady, ktoré je založené na metóde trhu a metóde lokality. Okrem toho informuje, odkiaľ tieto emisie pochádzajú.

V súvislosti s emisiami sa Skupina ZSE zmieňuje aj o emisiách z vozidiel vo vlastníctve v rozsahu 1 a emisie z leasingových vozidiel rozsahu 3 uvedených v CO₂ v rozsahu 1 a 3. Tieto emisie sú znázornené v rámci tabuliek, kde sa porovnávajú za vozidlá na benzín, vozidlá na diesel a elektrické vozidlá.

Skupina ZSE poskytuje informácie, ktoré sú v súlade s požiadavkou E1-6, no jej Správa o udržateľnosti stále obsahuje nedostatky v pokrytí niektorých oblastí. Z tohto dôvodu jej vykazovanie podľa tejto požiadavky má niekoľko silných a slabých stránok (tabuľka č. 19).

Tabuľka č. 19 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-6**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E1-6	Zverejnenie emisnej bilancie za pôvodnú Skupinu ZSE a za celú Skupinu ZSE po integrácii Skupiny VSE Holding	Chýbajúce údaje o emisiách v spoločnostiach, do ktorých Skupina ZSE investuje
	Rozdelenie emisií na základe metódy trhu a metódy lokality	Chýbajúce údaje o intenzite emisií skleníkových plynov na čisté príjmy
	Venovanie sa každému rozsahu emisií samostatne	Chýbajúci údaj o podiely celkových emisií regulovaných v rámci systému obchodovania s emisiami

Zdroj: Vlastné spracovanie

Napriek tomu, že vykazovanie podľa požiadavky E1-6 Skupinou ZSE má nejaké silné stránky, existujú však aj slabé stránky, na ktorých odstránenie by sa mala spoločnosť viac zamerať na doplnenie potrebných údajov spomenutých v tabuľke č. 19.

3.2.7 Zhodnotenie požiadavky E1-9

Poslednou požiadavkou v rámci ESRS E1 je požiadavka E1-9 zaoberajúca sa očakávanými finančnými vplyvmi a potencionálnymi klimatickými príležitosťami. Skupina ZSE pri vykazovaní aspektov udržateľnosti venuje tejto požiadavke len obmedzenú pozornosť vzhľadom na to, že je opísaná len v niekoľkých vetách. Napriek tomu sme aj v tomto prípade vyhotovili tabuľku č. 20, kde sme zhodnotili postupovanie podľa danej požiadavky.

Tabuľka č. 20 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E1-9**

Požiadavka E1-9	Obsah	Splnenie
Očakávané finančné vplyvy významných fyzických rizík	Zverejnenie vplyvu významných fyzických rizík na finančnú situáciu podniku, ako aj: - peňažná suma a percentuálny podiel ohrozených aktív z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska pred zohľadnením opatrení v oblasti adaptácie na zmenu klímy, peňažné sumy sa rozdelia podľa akútneho a chronického fyzického rizika, - podiel ohrozených aktív, ktoré sa rieši opatreniami v oblasti adaptácie na zmenu klímy, - lokalita ohrozených aktív, - peňažná suma a podiel čistých príjmov z podnikateľskej činnosti z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska.	čiastočne

Očakávané finančné vplyvy významných transformačných rizík	Zverejnenie vplyvu významných transformačných rizík na finančnú situáciu podniku, ako aj: - peňažná suma a percentuálny podiel ohrozených aktív z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska pred zohľadnením opatrení v oblasti adaptácie na zmenu klímy, - podiel ohrozených aktív, ktoré sa rieši opatreniami v oblasti adaptácie na zmenu klímy, - rozčlenenie účtovnej hodnoty nehmuteľného majetku podniku podľa tried energetickej efektívnosti, - záväzky, ktoré sa možno budú musieť priznať v účtovnej závierke z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého horizontu, - peňažná suma a podiel čistých príjmov z podnikateľskej činnosti z krátkodobého, strednodobého a dlhodobého hľadiska	čiastočne
Potenciál podniku využívať významné klimatické príležitosti	Zverejnenie finančného prínosu z významných klimatických príležitostí, ako aj zohľadnenie očakávaných úspor nákladov v dôsledku opatrení na zmiernenie zmeny klímy a zohľadnenie potenciálnej veľkosti trhu alebo očakávaných zmien čistých príjmov z nízkouhlíkových výrobkov a služieb, či adaptačných riešení.	čiastočne
Zosúhlasenie príslušných položiek alebo poznámok v účtovnej závierke	Zverejnenie informácie o vykonaní zosúhlasenie príslušných položiek alebo poznámok v účtovnej závierke s významnými sumami aktív a čistými príjmami pri fyzickom riziku a pri transformačnom riziku s významnými sumami aktív, záväzkov a čistých príjmov.	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Podľa zhodnotenia vykazovania požiadavky E1-9 Skupina ZSE nepostupovala úplne, napriek tomu sa snaží reflektovať na klimatické riziká a klimatické príležitosti, pričom poukazuje na potrebu strategického plánovania, ako aj investícií do inovácií.

Skupina ZSE v Správe o udržateľnosti definuje svoje hlavné fyzické riziká, ako sú napríklad extrémne poveternostné podmienky, ktoré spôsobujú škody energetickej infraštruktúry, či prerušenia dodávok energie. Taktiež Skupina ZSE spomína transformačné riziká, ktoré predstavujú zmeny v reguláciách, ale aj investovanie do technológií. Okrem

finančných dopadov opisuje klimatické príležitosti súvisiace s rastúcim dopytom po obnoviteľných zdrojoch energie a úsporných energetických technológiách.

Napriek tomu, že Skupina ZSE neinformuje o všetkých potrebných skutočnostiach, sme sa nezamerali len na tie negatívne stránky vykazovania podľa požiadavky E1-9, ale aj tie pozitívne uvedené v tabuľke č. 21.

Tabuľka č. 21 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E1-9**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E1-9	Samostatná časť venovaná tejto požiadavke	Stručný opis finančných vplyvov a klimatických príležitostí
	Plán venovať sa klimatickým rizikám v budúcnosti	Chýbajúce údaje o kvantifikácii finančných vplyvov
	Plán spolupráce so zainteresovanými stranami v rámci riadenia rizík	Chýbajúci údaj o zosúhlasení príslušných položiek alebo poznámok v účtovnej závierke

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Za silnú stránku vykazovania podľa požiadavky E1-9 Skupinou ZSE považujeme samostatnú časť zameranú na túto požiadavku v jej Správe o udržateľnosti, ktorá žiaľ nie je dostatočne detailná. Z uvedených informácií v tabuľke č. 21 vyplýva, že Skupine ZSE na splnenie požiadavky E1-9 chýbajú podrobnejšie informácie, ako napríklad konkrétne kvantifikácie očakávaných finančných vplyvov, ktoré patria k jedným zo základných kritérií tejto požiadavky.

3.3 Zhodnotenie ESRS E2 – Znečisťovanie

Skupina ZSE vo svojej Správe o udržateľnosti reflektuje viaceré environmentálne aspekty, avšak pri bližšom pohľade na vykazovanie podľa ESRS E2 je zrejmé, že nevenuje rovnakú mieru pozornosti ako iným štandardom. Témou znečisťovanie sa v tomto prípade Skupina ZSE zaoberá len na dvoch stranách, čo naznačuje, že jej nie je venované príliš veľa priestoru.

Aj keď štandard ESRS E2 nie je v Správe o udržateľnosti Skupiny ZSE rozsiahly, v nasledujúcej časti posúdime, či napriek stručnosti dokázala táto spoločnosť naplniť jeho ciele. Bližšie sa pozrieme na to, ako Skupina ZSE k tejto téme pristupovala, či dodržala stanovené požiadavky a aké opatrenia v oblasti ochrany životného prostredia podniku.

3.3.1 Zhodnotenie požiadavky E2-1

Prechod na udržateľné podnikanie si vyžaduje niekoľko zásadných zmien. Za prvý krok považujeme zavedenie opatrení, či politík, ktoré sú hlavnou podstatou prvej požiadavky ESRS E2 a vďaka ktorým sa podnik dokáže približovať k takémuto prechodu.

V súvislosti s analýzou požiadavky E2-1 sme vyhotovili tabuľku, kde sme zhodnotili, či Skupina ZSE postupovala podľa tejto požiadavky alebo nie.

Tabuľka č. 22 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E2-1**

Požiadavka E2-1	Obsah	Splnenie
Politiky na riadenie vplyvov, rizík a príležitostí znečisťovania životného prostredia	Zverejnenie všetkých politík, ktorými podnik rieši identifikovanie, posudzovanie, riadenie alebo nápravu významných vplyvov, rizík a príležitostí znečisťovania životného prostredia.	áno
Zmierňovanie negatívnych vplyvov na ovzdušie, vodu a pôdu	Zverejnenie informácií, či a ako podnik rieši zmierňovanie negatívnych vplyvov týkajúcich sa znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy, ako aj prevencie a kontroly.	áno
Minimalizácia používania látok vzbudzujúcich obavy	Zverejnenie informácií, či a ako podnik rieši nahrádzanie a minimalizovanie používania látok vzbudzujúcich obavy a postupné vyradovanie látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy.	áno
Prevenencia a kontrola environmentálnych incidentov	Zverejnenie informácií, či a ako podnik rieši predchádzaniu incidentom a núdzovým situáciám, v prípade, ak k takým situáciám dôjde, ako rieši kontrolu a obmedzenie ich vplyvu na ľudí a životné prostredie.	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Na základe tabuľky č. 22 môžeme skonštatovať, že Skupina ZSE v rámci požiadavky E2-1 splnila svoje povinnosti tým, že informuje o svojich politikách na riadenie

environmentálnych vplyvov, či jej riešeniach na elimináciu znečisťovania životného prostredia.

Ako Skupina ZSE uvádza vo svojej Správe o udržateľnosti, jej najväčší dopad spočíva vo výstavbe, údržbe, ale aj v obnove distribučných sietí. Na minimalizovanie takéhoto dopadu, či dosiahnutie lepšieho environmentálneho správania a predchádzania znečisťovania životného prostredia zaviedla environmentálnu politiku v distribučných spoločnostiach ZSD a VSD. Súčasťou ich environmentálnej politiky je taktiež systém environmentálneho manažerstva (ISO 14001), ktorý predstavuje dôležitý prvok na riadenie environmentálnych vplyvov.

Skupina ZSE sa zmeriava aj na riešenie negatívneho vplyvu na životné prostredie. Na zníženie takéhoto dopadu sa Skupina ZSE snaží dodržiavať emisné predpisy, tým že správne riadi emisie, ktoré by mohli mať negatívny vplyv na vodu alebo ovzdušie. Okrem toho Skupina ZSE má v pláne aktívne znižovať svoj dopad na životné prostredie nielen dodržiavaním predpisov, ale aj zavedením manažérskych systémov, pravidelným hodnotením vplyvov a spoluprácou s miestnymi zainteresovanými stranami.

Správa o udržateľnosti Skupiny ZSE jasne poukazuje aj na emisie týkajúce sa prevádzkovej činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na životné prostredie. Konkrétne sa Skupina ZSE zmieňuje o plyne SF₆, teda o fluórovanom skleníkovom plyne, ktorý plánuje postupne obmedzovať v súlade s reguláciou EÚ na dosiahnutie nulového znečistenia ovzdušia, vody a pôdy.

Pri riešení environmentálnych incidentov Skupina ZSE postupuje podľa interných postupov, teda všetko nahlasuje, eviduje a hlavne k tomu pristupuje v čo najkratšom čase. Napríklad, ak by išlo o znečistenie pôdy, vykonali by sa sankčné práce, znečistená zemina by vymenila za čistú a územie by sa dalo do pôvodného stavu. Okrem toho vhodnosť takéhoto zásahu by bola overená analýzou zeminy a zariadenie, ktoré by spôsobilo incident, by bolo nahradené za nové.

Na základe analýzy môžeme zdôrazniť, že požiadavka E2-1 bola Skupinou ZSE splnená. Skupina ZSE zaviedla environmentálne politiky, ktorými preukazuje záväzok k ochrane životného prostredia, informuje o obmedzení zariadení s negatívnym vplyvom, opisuje riešenie negatívneho vplyvu, či spôsob vysporiadania sa s možnými incidentami. V rámci analýzy sme sa však okrem silných stránok zamerali aj na slabé stránky takéhoto vykazovania (Tabuľka č. 23).

Tabuľka č. 23 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E2-1**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E2-1	Informácie o prístupe k ochrane životného prostredia	Nedostatočné informácie o látkach vzbudzujúcich obavy
	Postup riešenia environmentálnych incidentov	Chýbajúce údaje o zmiernovaní negatívneho vplyvu na pôdu
	Prispôsobenie sa legislatíve	Nekomplexné informácie o zavedených politikách

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Napriek tomu, že Skupina ZSE uviedla informácie súvisiace s požiadavkou E2-1, stále je čo zlepšovať, o čom informujú aj slabé stránky vykazovania podľa tejto požiadavky uvedené v tabuľke č. 23.

3.3.2 *Zhodnotenie požiadavky E2-2*

V rámci požiadavky E2-2 je nevyhnutné stanoviť a zverejniť opatrenia, pomocou ktorých sa podnik snaží dosiahnuť ciele týkajúce sa znečisťovania životného prostredia, ako aj zdrojov potrebných na ich realizáciu.

V súvislosti s analýzou vykazovania aspektov udržateľnosti podľa požiadavky E2-2 Skupinou ZSE sme vytvorili tabuľku č. 24, ktorá uvádza, či bolo všetko potrebné vykázané.

Tabuľka č. 24 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E2-2**

Požiadavka E2-2	Obsah	Splnenie
Opatrenia týkajúce sa znečisťovania životného prostredia	Zverejnenie opatrení prijatých na dosahovanie cieľových hodnôt podniku týkajúcich sa znečisťovania životného prostredia a zdrojov pridelených na ich vykonávanie.	čiastočne

Zabránenie znečisťovaniu životného prostredia	Zverejnenie informácie, či zabraňuje znečisťovaniu životného prostredia, vrátane postupného vyradovania materiálov alebo zlúčenín s negatívnym vplyvom.	čiastočne
Zníženie znečisťovania životného prostredia	Zverejnenie informácie, či znižuje znečisťovanie životného prostredia, vrátane postupného vyradovania materiálov alebo zlúčenín.	čiastočne
Obnova, regenerácia a transformácia ekosystémov	Zverejnenie informácie, či obnovuje, regeneruje a transformuje ekosystémy, v ktorých došlo k znečisteniu životného prostredia.	čiastočne

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Ako môžeme vidieť, Skupina ZSE nevykázala dostatok informácií potrebných na úplné splnenie požiadavky E2-2, čo znázorňuje aj tabuľka č. 24. Na základe Správy o udržateľnosti sa Skupina ZSE zaviazala zlepšovať environmentálnu politiku, či predchádzať znečisťovaniu a znižovať dopad na životné prostredie. Taktiež spoločnosť zaviedla systém environmentálneho manažérstva, ktorý sme už spomínali aj v súvislosti s požiadavkou E2-1.

Rovnako, ako už bolo spomenuté pri analýze požiadavky E2-1, sa Skupina ZSE rozhodla na zabránenie alebo zníženie znečisťovania životného prostredia obmedzovať prevádzkovanie zariadení s negatívnym vplyvom. Skupina ZSE okrem toho informuje o nápravných opatreniach, ktoré vykonáva v momente podnetov a sťažností týkajúcich sa oblasti enviromentu.

Napriek tomu, že Skupina ZSE sa zaviazala neustále zlepšovať v oblasti environmentálneho správania, v súvislosti s požiadavkou E2-2 neuviedla kompletné informácie. Na základe našej analýzy by sme mohli povedať, že pri vykazovaní informácií podľa tejto požiadavky je viac slabých ako silných stránok. V tabuľke č. 25 sme uviedli niektoré z nich.

Tabuľka č. 25 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E2-2**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E2-2	Implementácia environmentálneho manažérskeho systému	Chýbajúce zdroje na vykonávanie opatrení
	Obmedzenie prevádzkových zariadení s negatívnym vplyvom	Nedostatočný opis opatrení
	Dodržiavanie právnych požiadaviek týkajúcich sa ochrany životného prostredia	Malé množstvo opatrení

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Vychádzajúc z tabuľky č. 25 Skupina ZSE v rámci požiadavky E2-2 buď nevykázala niektoré informácie, vykázala ich málo alebo tie informácie nedostatočne opísala.

3.3.3 Zhodnotenie požiadavky E2-3

Na to, aby podnik dosahoval požadované výsledky, potrebuje si stanoviť konkrétne ciele, ktoré sú hlavnou podstatou požiadavky E2-3. Skupina ZSE si v rámci tejto požiadavky stanovila niekoľko cieľov, pomocou ktorých chce dosiahnuť pokrok v ochrane životného prostredia. V tabuľke č. 26 sme preto zhodnotili, či Skupina ZSE v rámci zavedenia týchto cieľov dodržala všetky potrebné kritéria, ktoré sú súčasťou požiadavky E2-3.

Tabuľka č. 26 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E2-3**

Požiadavka E2-3	Obsah	Splnenie
Cieľové hodnoty	Zverejnenie stanovených cieľových hodnôt na podporu politik týkajúcich sa znečisťovania životného prostredia v absolútnom vyjadrení.	čiastočne
Prevenia a kontrola znečistenia ovzdušia	Zverejnenie informácie, či cieľové hodnoty podniku súvisia s prevenciou a kontrolou látok znečisťujúcich ovzdušie a jednotlivých špecifických záťaží.	nie

Prevenca a kontrola znečistenia vody	Zverejnenie informácie, či cieľové hodnoty podniku súvisia s prevenciou a kontrolou emisií do vody a jednotlivých špecifických zátŕaží.	nie
Prevenca a kontrola znečistenia pôdy	Zverejnenie informácie, či cieľové hodnoty podniku súvisia s prevenciou a kontrolou znečisťovania pôdy a jednotlivých špecifických zátŕaží.	nie
Prevenca a kontrola látok vzbudzujúcich obavy	Zverejnenie informácie, či cieľové hodnoty podniku súvisia s prevenciou a kontrolou látok vzbudzujúcich obavy a látok vzbudzujúcich veľmi veľké obavy.	nie
Povaha cieľových hodnôt	Zverejnenie informácie, či cieľové hodnoty sú povinne alebo dobrovoľne stanovené.	áno

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Na prvý pohľad podľa tabuľky č. 26 môžeme vidieť, že pri stanovení cieľov a ich vykazovaní v Správe o udržateľnosti Skupina ZSE nedodržala všetky body požiadavky E2- 3. Napriek tomu, že jej vykazovanie o cieľových hodnotách je minimálne, snaží sa aspoň uviesť svoje environmentálne ciele.

Skupina ZSE vo svojej Správe o udržateľnosti definuje dlhodobé a krátkodobé environmentálne ciele spoločností ZSD a VSD. Medzi dlhodobé zaraďuje zlepšenie environmentálneho správania, prevenciu znečisťovania, či elimináciu únikov znečisťujúcich látok. Naopak krátkodobé ciele sa zameriavajú na odpadové hospodárstvo, ochranu vôd, ovzdušia a hospodárenie s energiami. Okrem toho ciele, ktoré si Skupina ZSE každoročne nastavuje sú zatriedené do dvoch skupín: povinné a dobrovoľné.

Môžeme povedať, že vykazovanie o cieľových hodnotách Skupinou ZSE v jej Správe o udržateľnosti bolo stručné a nedostatočne detailné, čo ukazuje mnohé slabé stránky. Zároveň však možno poukázať aj na určité silné stránky (Tabuľka č. 27).

Tabuľka č. 27 **Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E2-3**

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E2-3	Definované environmentálne ciele	Chýbajúci údaj o kvantifikácii cieľových hodnôt
	Zohľadnenie povahy cieľových hodnôt	Chýbajúce údaje o tom, či cieľové hodnoty súvisia s prevenciou a kontrolou znečistenia vody, pôdy, ovzdušia
	Rozdelenie cieľov z krátkodobého aj dlhodobého hľadiska	Chýbajúce údaje o tom, či cieľové hodnoty súvisia s prevenciou a kontrolou látok vzbudzujúcich obavy

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Skupina ZSE síce informuje o tom, aké má stanovené ciele, čo môžeme považovať za plus, avšak v jej Správe o udržateľnosti chýba ich kvantifikácia. Celkovo teda prezentácia cieľových hodnôt v tomto prípade pôsobí skôr ako formálne vyjadrenie záväzkov.

3.3.4 Zhodnotenie požiadavky E2-4

Požiadavka E2-4 sa zaoberá znečisťujúcimi látkami, ktoré podnik produkuje alebo využíva pri svojej činnosti. V rámci analýzy sme vyhotovili tabuľku č. 28, kde sme zhodnotili, či Skupina ZSE splnila alebo nespĺnila povinnosti tejto požiadavky.

Tabuľka č. 28 **Zhodnotenie vykazovania Skupiny ZSE podľa požiadavky E2-4**

Požiadavka E2-4	Obsah	Splnenie
Produkujúce znečisťujúce látky	Zverejnenie znečisťujúcich látok, ktoré podnik produkuje pri jeho vlastnej činnosti, aké emisie produkuje do ovzdušia, vody a pôdy.	čiastočne
Množstvá znečisťujúcich látok	Zverejnenie množstvá každej znečisťujúcej látky uvedenej v prílohe II k nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 166/2006 (Európsky register uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok, „nariadenie o E-PRTR“), ktorá je vypúšťaná do ovzdušia, vody a pôdy.	čiastočne

Množstvá mikroplastov	Zverejnenie množstvá mikroplastov, ktoré podnik produkuje alebo využíva.	nie
Opis zmien v priebehu času	Zverejnenie opisu zmien v priebehu času.	nie
Opis metodiky merania	Zverejnenie opisu metodiky použitej na meranie emisií a mikroplastov.	nie
Opis procesov zberu	Zverejnenie opisu procesu zberu údajov a zdrojov informácií.	nie
Zdôvodnenie použitia nepriameho merania	Zverejnenie dôvodu použitia nepriamej metódy merania emisií, v prípade, ak sa priame meranie nepoužije. Ak podnik používa odhady, zverejní štandard, sektorové štúdiu alebo zdroje, z ktorých pri svojich odhadoch vychádza, ale aj možný stupeň neistoty a rozsah odhadov odrážajúci neistotu merania.	nie

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Skupina ZSE podľa našej analýzy nevykazovala vo svojej Správe o udržateľnosti dostatočne veľa informácií, čo naznačuje aj tabuľka č. 28. V kontexte s požiadavkou E2-4 mala Skupina ZSE spomenúť všetky produkujúce znečisťujúce látky, ich množstvá, opis zmien v priebehu času, či proces zberu údajov alebo metodiku merania, avšak opísala iba niečo z toho.

V súvislosti so znečisťujúcimi látkami sa Skupina ZSE zmieňuje o prevádzkovaní paroplynovej elektrárni Malženice, ako aj dieselových agregátov, či plynových kotloch, ktoré majú negatívny vplyv na ovzdušie. Okrem toho Skupina ZSE uvádza, že disponuje 27 malými a strednými zdrojmi a jedným veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia.

Skupina ZSE za rok 2023 vyprodukovala tony znečisťujúcich látok, ako môžeme vidieť aj v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 29 Celkové zdroje znečistenia Skupiny ZSE za rok 2023

Celkové zdroje znečistenia v tónach	2023
Tuhé znečisťujúce látky (TZL)	12,9
SO ₂	1,55
Nox	88,52
CO	66,85
Organické plyny a pary (TOC)	3,74
Prchavé organické látky (VOC)	0,01

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Podrobný prehľad jednotlivých zdrojov znečistenia znázornených v tabuľke č. 29 uvádza dokopy 173,57 ton, ktoré pochádzajú z malých zdrojov znečistenia ovzdušia Skupiny ZSE. Stredné a veľké zdroje znečistenia nie sú súčasťou Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE, avšak tieto informácie spoločnosť zverejňuje na internete.

Skupina ZSE sa vo svojej Správe o udržateľnosti zmieňuje, že disponuje 27 malými a strednými zdrojmi a jedným veľkým zdrojom znečistenia ovzdušia. Za veľký zdroj znečistenia ovzdušia považuje Skupina ZSE elektrárňu Malženice, a k stredným zdrojom znečistenia ovzdušia patrí kotolňa a dieselagregát v Nitre. Podrobnejšie údaje o znečisťujúcich látkach pochádzajúcich zo stredných zdrojov znečistenia ovzdušia a ich množstve za rok 2023 sme znázornili v tabuľke č. 30.

Tabuľka č. 30 Údaje o súhrnných emisiách Skupiny ZSE za rok 2023

Znečisťujúce látky	Kotolňa, Štefánikova 45, Nitra	Dieselagregát, Štefánikova 45, Nitra
Tuhé znečisťujúce látky (TZL) (kg/rok)	1,404	0,189
SO ₂ (kg/rok)	0,169	0,003
NO _x (kg/rok)	27,386	0,665

CO (kg/rok)	11,060	0,11
Organické plyny a pary vyjadrené ako celkový organický uhlík (TOC) (kg/rok)	1,84	0,02

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Skupina ZSE zverejňuje množstvá 5 znečisťujúcich látok zo stredných zdrojov znečistenia ovzdušia, ktoré sú znázornené aj v tabuľke č. 30. Celkové množstvo všetkých týchto látok predstavuje 41,862 kg/rok za kotolňu v Nitre a 0,978 kg/rok za dieselagregát v Nitre.

Na základe uvedených informácií Skupinou ZSE v Správe o udržateľnosti môžeme tvrdiť, že spoločnosť nepostupovala úplne podľa požiadavky E2-4, nakoľko nezverejnila všetky potrebné údaje (tabuľka č. 31).

Tabuľka č. 31 Silné a slabé stránky vykazovania podľa požiadavky E2-4

Požiadavka	Silné stránky	Slabé stránky
E2-4	Zverejnené informácie o zdrojoch znečistenia	Chýbajúce údaje o stredných a veľkom zdroji znečistenia
	Zverejnené údaje o celkovom množstve znečisťujúcich látok z malých zdrojov	Chýbajúci údaj o opise zmien v priebehu času, metodiky merania a procesov zberu údajov
	Zverejnené informácie o mieste produkcie znečisťujúcich látok	Chýbajúce údaje o mikroplastoch

Zdroj: Vlastné spracovanie na základe Správy o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023

Ako vyplýva z tabuľky č. 31 k slabým stránkam vykazovania podľa požiadavky E2-4 patria najmä chýbajúce údaje o stredných a veľkých zdrojoch znečistenia, príp. o mikroplastoch.

3.3.5 Zhodnotenie požiadavky E2-6

Pri vykazovaní aspektov udržateľnosti podľa požiadavky E2-6 Skupina ZSE neuviedla takmer žiadne informácie, čo znamená, že sa touto požiadavkou neriadila.

Skupina ZSE v rámci tejto požiadavky uvádza len to, že významné finančné vplyvy v súvislosti so znečisťovaním životného prostredia by mohli nastať v prípade zmien v legislatíve a reguláciách. Rovnako sa Skupina ZSE zmiňuje o možnom vzniku rizika v dôsledku príchodu nových technológií alebo iných environmentálnych faktorov.

Nakoľko Skupina ZSE uviedla v kontexte s požiadavkou E2-6 iba takúto informáciu, tabuľku zhodnotenia sme v tomto prípade nevyhotovili. Rovnako sme sa nevenovali ani silným a slabým stránkam vykazovania podľa tejto požiadavky.

3.4 Vyhodnotenie vykazovania podľa ESRS E1 a ESRS E2 v Skupine ZSE

Správa o udržateľnosti Skupiny ZSE za rok 2023 vychádzajúca zo štandardov ESRS poskytuje solídny základ na vykazovanie kľúčových aspektov udržateľnosti. Na prvý pohľad sa môže zdať, že Skupina ZSE pri vykazovaní aspektov udržateľnosti dodržala väčšiu časť požiadaviek štandardov ESRS E1 a ESRS E2, avšak v jej Správe o udržateľnosti chýba stále veľmi veľa informácií.

Z hľadiska ESRS E1 je vidieť, že Skupina ZSE vykazovala dostatok informácií, venovala sa takmer všetkým požiadavkám tohto štandardu, údaje zverejnila nielen v textovej forme, ale aj prostredníctvom grafov, tabuliek, či obrázkov. Avšak hlavný problém pri vykazovaní podľa požiadavky ESRS E1 spočíval v tom, že Skupina ZSE neposkytla detailné informácie, nevenovala sa požiadavkám komplexne. Napríklad pri cieľoch uviedla, o aké ide, ale neuviedla, ako si ich stanovila, či aké metodiky na ich stanovenie použila.

V súvislosti s odporúčaniami na zlepšenie v rámci vykazovania podľa štandardu ESRS E1 by sa Skupina ZSE mala zamerať na slabé stránky, ktoré sme identifikovali pri jednotlivých požiadavkách tohto štandardu. Taktiež by sme odporúčali si prejsť Dodatok A pre požiadavky tohto štandardu, ktorý je detailne prepracovaný a udáva spôsoby, akými by mal podnik informácie zverejňovať, ako napríklad predkladanie vykazovaných informácií formou tabuliek.

Požiadavkám štandardu ESRS E2 Skupina ZSE nevenovala toľko priestoru ako v prípade ESRS E1, vzhľadom na to, že sa ním zaoberá len na dvoch stranách. Spoločnosť celkovo o ochrane životného prostredia informuje iba všeobecne, opisuje len niektoré požiadavky tohto štandardu a to iba okrajovo. Z tohto dôvodu by sa Skupina ZSE mala do budúcnosti zamerať viac aj na tento štandard a zverejňovať viac informácií o svojich cieľoch, zaviesť viac opatrení a politík týkajúcich sa ochrany životného prostredia, ako sa venovať aj rizikám, či príležitostiam v oblasti znečisťovania.

Napriek tomu, že Skupina ZSE nepostupovala úplne podľa všetkých požiadaviek týkajúcich sa štandardov ESRS E1 a ESRS E2 a neuviedla všetky potrebné informácie, jej celkový prístup k životnému prostrediu hodnotíme ako zodpovedný. Je vidieť, že Skupina ZSE si uvedomuje svoj vplyv na životné prostredie a snaží sa ho zlepšiť.

Záver

Vykazovanie informácií o udržateľnosti je súčasťou takmer každého moderného podnikania, pričom zohráva významnú úlohu pri hodnotení dopadu podniku na životné prostredie. V tomto smere je preto správny krok pre účtovné jednotky implementovať štandardy ESRS s cieľom poskytovať presné, zrozumiteľné a transparentné informácie o tom, ako prispievajú k zmierňovaniu zmeny klímy a minimalizujú znečisťovanie.

V rámci analýzy sme sa sústredili na spôsob, akým Skupina ZSE vykazovala informácie podľa požiadaviek ESRS E1 a ESRS E2 v účtovnom období 2023. Naším hlavným cieľom bolo preskúmať a zhodnotiť, do akej miery a akým spôsobom boli tieto dva štandardy implementované v konkrétnej účtovnej jednotke, pričom dôraz bol kladený na identifikáciu silných a slabých stránok tejto implementácie. Výsledok analýzy spočíval vo vyhodnotení vykazovania podľa ESRS E1 a ESRS E2 s následnými odporúčaniami na zlepšenie.

Vďaka našej analýze sme dospeli k záveru, že Skupina ZSE už začala implementovať základné prvky štandardov ESRS E1 a ESRS E2, pričom poskytuje informácie o rôznych environmentálnych činnostiach. Skupina ZSE preukazuje svoju snahu byť zodpovedná voči životnému prostrediu, stanovila si ciele, či zaviedla opatrenia a politiky, pomocou ktorých chce tieto ciele dosiahnuť, zlepšiť svoj prístup k zmierňovaniu zmeny klímy a ochrane životného prostredia.

V rámci vykazovania aspektov udržateľnosti podľa ESRS E1 Skupina ZSE poskytla dostatočné množstvo informácií, venovala sa takmer všetkým požiadavkám tohto štandardu a využila nielen textovú formu, ale aj grafy, tabuľky a obrázky. Napriek tomu vykazovanie podľa ESRS E1 nebolo detailné. V prípade ESRS E2 sa Skupina ZSE oblasti ochrany životného prostredia nevenovala v dostatočnej miere, vykazovanie podľa tohto štandardu bolo veľmi stručné.

Z hľadiska našej analýzy Skupina ZSE má stále čo zlepšovať, a práve preto by sa mala zamerať na slabé stránky vykazovania, ktoré boli jednotlivito identifikované ku každej požiadavke štandardov ESRS E1 a ESRS E2. V prípade ESRS E1 ide najmä o detailnejšie vykazovanie aspektov udržateľnosti, kde by sme taktiež odporučili prejsť si Dodatok A pre požiadavky tohto štandardu, ktorý udáva spôsoby, akým by mala účtovná jednotka informácie zverejňovať. V súvislosti s ESRS E2 by sa Skupina ZSE mala viac zamerať na problematiku tohto štandardu, informovať viac o svojich cieľoch, zaviesť väčšie množstvo

opatrení a politík týkajúcich sa ochrany životného prostredia, ale aj venovať sa rizikám a príležitostiam v oblasti znečisťovania.

Napriek určitým nedostatkom môžeme konštatovať, že Skupina ZSE v rámci vykazovania aspektov udržateľnosti urobila významné kroky a vytvorila si kvalitný základ pre budúce vykazovanie. Implementácia ostatných ESRS štandardov, nielen štandardov ESRS E1 a ESRS E2, je jasným dôkazom toho, že sa podnik snaží k životnému prostrediu a spoločnosti ako takej pristupovať zodpovedne.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje:

1. Moscariello, N., Pizzo, M. (2024). Michele. Climate Change and Corporate Reporting in Europe. Cambridge Scholars Publishing.

Právne normy:

2. Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2139 zo 4. júna 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 stanovením technických kritérií preskúmania na určenie podmienok, za ktorých sa hospodárska činnosť označuje za významne prispievajúcu k zmierneniu zmeny klímy alebo adaptácii na zmenu klímy, a na určenie toho, či daná hospodárska činnosť výrazne narušuje plnenie niektorého z iných environmentálnych cieľov
3. Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2021/2178 zo 6. júla 2021, ktorým sa dopĺňa nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2020/852 upresnením obsahu a prezentácie informácií, ktoré majú zverejňovať podniky, na ktoré sa vzťahuje článok 19a alebo 29a smernice 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o environmentálne udržateľné hospodárske činnosti, a upresnením metodiky na splnenie uvedenej povinnosti zverejňovania (Text s významom pre EHP)
4. Delegované nariadenie komisie (EÚ) 2023/2772 z 31. júla 2023, ktorým sa dopĺňa smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti
5. Nariadenie Európskeho parlamentu a rady (ES) č. 166/2006 z 18. januára 2006 o zriadení Európskeho registra uvoľňovania a prenosov znečisťujúcich látok, ktorým sa menia a dopĺňajú smernice Rady 91/689/EHS a 96/61/ES
6. Smernica Európskeho parlamentu a rady (EÚ) 2022/2464 zo 14. decembra 2022, ktorou sa mení nariadenie (EÚ) č. 537/2014, smernica 2004/109/ES a smernica 2013/34/EÚ, pokiaľ ide o vykazovanie informácií o udržateľnosti podnikov
7. Zákon č. 431/2002 Z. z o účtovníctve v znení neskorších predpisov

Internetové zdroje:

8. Akkermans, J. (2024, august). Ako interpretovať ESRS E2: Znečistenie. Coolset. [Cit. 20.10.2024]. Dostupné na: <https://www.coolset.com/academy/esrs-e2-pollution>

9. Anthesis Group (2024, október). Reakcia na ESRS E2. Stanovenie stratégií znižovania znečistenia pre podniky. [Cit. 20.10.2024]. Dostupné na: <https://www.anthesisgroup.com/insights/responding-to-esrs-e2/#standard>
10. Balgová, L. (2024, apríl). Dôležitosť obnoviteľných zdrojov energie: Čo by mal každý mladý človek vedieť o klimatických zmenách. Netky.sk. [Cit. 10.10.2024]. Dostupné na: <https://www.netky.sk/clanok/dolezitosť-obnovitelnych-zdrojov-energie-co-by-mal-kazdy-mlady-clovek-vediet-o-klimatickych-zmenach>
11. Efrag (n.d.). O nás – Všeobecná prezentácia. [Cit. 11.10.2024]. Dostupné na: <https://www.efrag.org/en/about-us>
12. Efrag (2024, máj). Finalizácia troch dokumentov EFRAG ESRS IG (EFRAG IG 1 až 3). [Cit. 11.10.2024]. <https://www.efrag.org/en/news-and-calendar/news/finalization-of-three-efrag-esrs-ig-documents-efrag-ig-1-to-3>
13. EuroEkonom (2015, jún). Čo sú to ciele? Ako naplniť podnikateľské ciele? [Cit. 15.10.2024]. Dostupné na: https://www.euroekonom.sk/ciele-v-organizacii/#google_vignette
14. Európska rada, Rada Európskej únie (2025, február). Z farmy na stôl. [Cit. 28.2.2025]. Dostupné na: <https://www.consilium.europa.eu/sk/policies/from-farm-to-fork/>
15. Európsky parlament (2023, marec). Klimatické zmeny v EÚ: lepšie využívanie lesov ako zásobníkov uhlíka. [Cit. 10.10.2024]. Dostupné na: <https://www.europarl.europa.eu/topics/sk/article/20170711STO79506/klimaticke-zmeny-v-eu-lepsie-vyuzivanie-lesov-ako-zasobnikov-uhlika>
16. Green Talk (2023, november). ESRS v kocke. Nájdete sa v európskych štandardoch pre vykazovanie udržateľnosti?. [Cit. 11.10.2024]. Dostupné na: <https://greentalk.sk/blog/esrs-v-kocke/>
17. Husain, N. (2024, marec). Správy o udržateľnosti: Mnoho výhod pre podniky. Institute of Sustainability Studies. [Cit. 10.10.2024]. Dostupné na: <https://instituteofsustainabilitystudies.com/insights/guides/sustainability-reporting-the-many-advantages-for-businesses/>
18. Charluet, C. (2025, január). Ako interpretovať ESRS E1: Zmeny klímy. Coolset. [Cit. 1.2.2025]. Dostupné na: <https://www.coolset.com/academy/esrs-e1-requirements-climate-change#:~:text=Under%20ESRS%20E1%2C%20businesses%20must,the%20generation%20of%20purchased%20energy>

19. Koskela, A. (2023, september). 13 overených výhod podávania správ o udržateľnosti. Askel Sustainability Solutions. [Cit. 10.10.2024]. Dostupné na: <https://askelsustainabilitysolutions.com/benefits-of-sustainability-reporting/#11-building-goodwill-and-reducing-reputational-risk>
20. Molnár, P. (2025, január). Európske štandardy vykazovania informácií o udržateľnosti (ESRS). EY. [Cit. 1.2.2025]. Dostupné na: https://www.ey.com/sk_sk/services/sustainability/europske-standardy-vykazovania-informacii-o-udrzatelnosti
21. Normative (2024, október). ESRS E1, vysvetlené: Master CSRD zverejnenie klimatických zmien. [Cit. 2.11.2024]. Dostupné na: <https://normative.io/insight/esrs-e1/>
22. Skupina ZSE (2024). Správa o udržateľnosti 2023. [Cit. 20.2.2025]. Dostupné na: <https://www.skupinazse.sk/Uvod/Udrzatelnost/Reporty-udrzatelnosti>
23. Skupina ZSE (2024). Správa o zelenom financovaní 2023. [Cit. 25.3.2025]. Dostupné na: <https://www.skupinazse.sk/Home/Investors/Green-Financing>
24. Slord (2021, máj). Prijatie akčného plánu EÚ na dosahovanie nulového znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy. [Cit. 15.10.2024]. Dostupné na: <https://slord.sk/aktualita/prijatie-akcneho-planu-eu-na-dosahovanie-nuloveho-zneclistovania-ovzdusia-vody-a-pody/>
25. Unilever (2023, september). Prečo je udržateľnosť dôležitá pre podnikanie?. [Cit. 10.10.2024]. Dostupné na: [https://www.unilever.sk/news/2023/preco-je-udrzatelnost-dolezita-pre-podnikanie/?](https://www.unilever.sk/news/2023/preco-je-udrzatelnost-dolezita-pre-podnikanie/)

Príloha

Príloha č. 1 Rozdelenie tematických štandardov

Tematické štandardy			
Štandard	Téma	Podtéma	Čiastková podtéma
ESRS E1	Zmena klímy	Adaptácia na zmenu klímy Zmierňovanie zmeny klímy Energia	
ESRS E2	Znečisťovanie	Znečisťovanie ovzdušia Znečisťovanie vody Znečisťovanie pôdy Znečisťovanie živých organizmov a potravinových zdrojov Látky vzbudzujúce obavy Látky vzbudzujúce veľmi veľké obavy Mikroplasty	
ESRS E3	Vodné a morské zdroje	Voda Morské zdroje	Spotreba vody Odber vody Vypúšťanie vody Vypúšťanie vody do oceánov Ťažba a využívanie morských zdrojov
ESRS E4	Biodiverzita a ekosystémy	Priame faktory vplyvu straty biodiverzity	Zmena klímy Zmena využívania krajiny, zmena využívania sladkej vody a zmena využívania morí Priame využívanie Invázne nepôvodné druhy Znečisťovanie Ostatné
		Vplyvy na stav druhov	Priklady: Veľkosť populácie druhov Globálne riziko vyhynutia druhov
		Vplyvy na rozsah a stav ekosystémov	Priklady: Degradácia krajiny Dezertifikácia Zhutňovanie pôdy
		Vplyvy na ekosystémové služby a závislosti od nich	
ESRS E5	Obehové hospodárstvo	Prilev zdrojov vrátane využívania zdrojov Odlev zdrojov v súvislosti s výrobkami a službami Odpad	

ESRS S1	Vlastná pracovná sila	Pracovné podmienky	Bezpečné zamestnanie Pracovný čas Primerané mzdy Sociálny dialóg Sloboda združovania, existencia zamestnaneckých rád a práva pracovníkov na informácie, konzultácie a účasť Kolektívne vyjednávanie vrátane podielu pracovníkov, na ktorých sa vzťahujú kolektívne zmluvy Rovnováha medzi pracovným a súkromným životom Zdravie a bezpečnosť
		Rovnaké zaobchádzanie a príležitosti pre všetkých	Rodová rovnosť a rovnaká odmena za prácu rovnakej hodnoty Odborná príprava a rozvoj zručností Zamestnanosť a začlenenie osôb so zdravotným postihnutím Opatrenia proti násiliu a obťažovaniu na pracovisku Rozmanitosť
		Iné pracovné práva	Detská práca Nútená práca Primerané bývanie Súkromie
ESRS S2	Pracovníci v hodnotovom reťazci	Pracovné podmienky	Bezpečné zamestnanie Pracovný čas Primerané mzdy Sociálny dialóg Sloboda združovania vrátane existencie zamestnaneckých rád Kolektívne vyjednávanie Rovnováha medzi pracovným a súkromným životom Zdravie a bezpečnosť
		Rovnaké zaobchádzanie a príležitosti pre všetkých	Rodová rovnosť a rovnaká odmena za prácu rovnakej hodnoty Odborná príprava a rozvoj zručností Zamestnanosť a začlenenie osôb so zdravotným postihnutím Opatrenia proti násiliu a obťažovaniu na pracovisku Rozmanitosť
		Iné pracovné práva	Detská práca Nútená práca Primerané bývanie Voda a sanitácia Súkromie

ESRS S3	Ovplyvnené spoločenstvá	Hospodárske, sociálne a kultúrne práva spoločenstiev	Primerané bývanie Primeraná výživa Voda a sanitácia Vplyvy súvisiace s krajinou Vplyvy v oblasti bezpečnosti
		Občianske a politické práva spoločenstiev	Sloboda prejavu Sloboda zhromažďovania Vplyv na obhajcov ľudských práv
		Práva pôvodného obyvateľstva	Slobodný, predchádzajúci a informovaný súhlas Sebaurčenie Kultúrne práva
ESRS S4	Spotrebiteľia a koncoví používatelia	Informačné vplyvy na spotrebiteľov a/alebo koncových používateľov	Súkromie Sloboda prejavu Prístup k/ku (kvalitným) informáciám
		Osobná bezpečnosť spotrebiteľov a/alebo koncových používateľov	Zdravie a bezpečnosť Osobná bezpečnosť Ochrana detí
		Sociálna inklúzia spotrebiteľov a/alebo koncových používateľov	Nediskriminácia Prístup k výrobkom a službám Zodpovedné marketingové praktiky
ESRS G1	Obchodné správanie	Podniková kultúra Ochrana oznamovateľov nekalých praktík Dobré životné podmienky zvierat Politická angažovanosť a lobistické činnosti Riadenie vzťahov s dodávateľmi vrátane platobných postupov	
		Korupcia a úplatkárstvo	Prevenca a odhalovanie vrátane odbornej prípravy Incidenty